

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakıda dəhşət:
yük maşını
avtobusla
toqquşdu -
3 ölü...
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 8 iyun 2015-ci il Bazar ertəsi № 123 (6151) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

AKP 4-cü dəfə parlament seçkilərini qazandı

Ana müxalifət yenə CHP oldu; MHP üçüncü yerini saxladı; PKK-nın siyasi qanadı HDP 10 faizlik barajı aşdı

yazısı səh.3-də

Kürdə boğulan müsavətçi gəncin ilginç ölüm səbəbləri

yazısı səh.10-də

"Gəncəbank"dan kredit alıb tələyə düşən daha bir iş adamı məhkəməyə üz tutdu

yazısı səh.6-də

Hacıbala Abutalıbov "Yeni Musavat"a danışdı

yazısı səh.12-də

Ekspert:

"Rusiya-Qərb toqquşmasının müharibəyə çevrilmə ehtimalı var..."

yazısı səh.9-də

Yanan binanın sakinlərinə kompensasiyalar tam verilməyib

yazısı səh.6-də

"Şərurlu İsfəndiyar"dan şikayətçi olan Qarabağ veteranı imdad diləyir

yazısı səh.12-də

Həmsədrlik "üçlük"dən "beşliyə" çevrilse...

yazısı səh.11-də

AXCP-dən qovulan şöbə müdirinin profili oğurlanıb

yazısı səh.2-də

Heydər Əliyevin göstərişi ilə salınan park xarabalığa çevrilib

yazısı səh.13-də

Uşağı məktəbə hazırlamaqla ali məktəbə hazırlamağın xərcləri eyniləşir

yazısı səh.15-də

İlin əsas idman hadisəsi ətrafında əsəb savaşının gizli məqamları

AVROPA OYUNLARI VƏ BAKI-AVROPA

SAVAŞI - PƏRDƏARXASI

Qərb Azərbaycandan siyasi dustaqların azadlığı və insan haqlarından daha artığını istəyir; baş tutmayan "ikinci erməni dövləti layihəsi" və Qərbin güclənən təhdidləri; Milli Şuranın şok separat mövqeyi - Musavat niyə təkləndi...

Üsyankar diplomat hakimiyyətə hücumu keçdi

Belçika Arif Məmmədova mühafizə ayırdı; ekspert: "Bu işin arxasında müəyyən qüvvələr dayanıb..." yazısı səh.5-də

Dini komitədən
şeyxə
Ramazan
dəstəyi

yazısı səh.13-də

Fəzail Ağamalı:
"Onlara "yox"
deməli və
yerlərini
göstərməliyik"

yazısı səh.7-də

Gülağa Aslanlı
"müəqir
biznesi"
itihamlarına
cavab verdi

yazısı səh.9-də

8 iyun 2015

Yunun 7-də Türkiyədə növbəti parlament seçkiləri keçirilib. İlk açıqlamalara görə, səsvermə hüququ olan 53 milyon 765 min 231 seçicidən 70 faizə yaxını səsvermə hüququndan istifadə edib. Türkiyə Böyük Millət Məclisinin yeni heyətinə 20 siyasi partiya və 165 müstəqil namizəd iddiaçı olub. Bu seçki Türkiyənin yaxın gələcəyini müəyyən edəcək seçki kimi qiymətləndirilir. Nəticələr həm yeni hökumətin tərkibini, həm də AKP-nin çalışdığı konstitusiyaya dəyişikliklərinin tələyini müəyyən eləmlədir.

Qurumu həmin seçki məntəqəsi ilə bağlı hüquqi işlərə başlayıb. Yerli media yazır ki, bir nəfərin bir neçə nəfərin yerinə səs verməsi və "karusel" ölkənin bir çox bölgəsində yaşanmaqdadır. Güney-doğu bölgəsindəki məntəqələrdə HDP-li olmayan müşahidəçilərə basqı və təhdid faktları qeyd olunub. Onlardan bəziləri döyülərək məntəqələrdən uzaqlaşdırılıb.

Gözlənməyən bir durum İstanbuldakı seçki məntəqələrində birində yaşanıb. Seçicilərdən biri seçki möhürünü yanlışlıqla cibinə qoyaraq məntəqədən ayrılıb və bundan 2 saat sonra xəbər tutub. Bu müddətdə seçki məntəqəsində çalışanlar möhürün nəticəsiz axtarışla-

saxtakarlığı Mahmur Efendi məktəbindəki məntəqədə yaşanıb. Seçicilərdən biri səsvermə qutusunda 10 bülleten atmaq istəyərkən müşahidəçilərin mənəsi ilə üzlaşib.

MHP və CHP millət vəkili sosial mediadakı səhifələrində İstanbuldakı seçki məntəqələrinin yaxınlığında çox sayda dövlət nömrə nişanı olmayan avtomobillər olduğunu yazıb. Millət vəkili nömrəsiz maşınlardan karusel əməliyyatında istifadə ediləcəyi şikayəti ilə yerli daxili işlər orqanlarına, İstanbul valisinə rəsmi müraciət göndəriblər.

Türkiyə güney-doğuya seçki bülletenlərini havadan "endirir"

Mərkəzi Seçki Qurumunun ilkin açıqlamalarında görə hakim AKP son 13 ildəki bütün seçkilərdə olduğu kimi bu dəfə də üstünlüyünü saxlayıb və 4-cü dəfə parlament seçkilərini qazanıb. İlk hesablamalara görə, seçicilərin təxminən 40 faizi (43) hakim partiyayı dəstəkləyib. Digər partiyaların nəticələri də gözlənilmədiyi kimi olub. İkinci yer Cümhuriyyət Xalq Partiyasının (CHP - 24), üçüncü yer isə milliyətçilərinin siyasi qurumu Milliyətçi Hərəkat Partiyasıdır (MHP - 18). Seçkilərdə 10 faizlik həddi aşmış parlamentə daxil olmaq istəyən PKK-nın siyasi qanadı HDP öz hədəfinə çatıb - 10,6%.

Səhər saat 8.00-dan başlayan seçki 17.00-da başa çatıb. Seçici fəallığı bu dəfə də yüksək olub. Müşahidəçilərin sözlərinə görə, seçki başlamışdan məntəqələrin qarşısında seçicilərin növbəsi yaranıb.

Prezident qismində ilk dəfə seçkiyə qatılan Rəcəb Tayyib Ərdoğan səsvermə hüququndan İstanbulda istifadə edib. Prezident seçki gördülərinə şəxsiyyət vəsiqəsini yox, qara rəngli diplomatik pasportunu təqdim edib. Prezident seçki açıqlamasında bütün namizədlərə uğurlar diləyib: "Allahdan bu seçkinin ölkəmiz, millətimiz üçün xeyirli olmasını təmənnə edirəm. Bütün siyasi partiyalar çox uzun və gərgin bir yol seçdilər. Türkiyə alışmadığı bir sürəcdən keçir. Bu seçkinin də ölkəmizə sabitlik və təhlükəsizlik gətirəcəyinə inanıram. Aldığım bilgiləyə görə, seçici fəallığı çox yüksəkdir. Bu da güclü bir demokratiya üçün önəmli bir işarədir. Bu güclü demokratiyanı millətimizin iradəsi ilə quracaq, gələcək təhlükəsizliyimizi təmin edəcəyik. Mən millətimizə təşəkkür edirəm. Heç bir sıxıntı olmadan seçki keçirə bildi. Bu gün seçki məntəqələrində çalışan hər kəsə də ayrı-ayrılıqda təşəkkürümü çatdırıram. Millətin aydın gələcəyini birlikdə görəcəyimizə inanıram".

AKP 4-cü dəfə parlament seçkilərini qazandı

Ana müxalifət yenə CHP oldu; MHP üçüncü yerini saxladı; PKK-nın siyasi qanadı HDP 10 faizlik barajı aşıya bildi; Türkiyədəki 7 iyun seçkiləri ölkənin prezident üsul-idarəsinə keçidinə "yaşıl işıq" yandıra bilər...

Əhməd Davudoğlu: "Demirtaş zəngimə cavab vermədi..."

"Hər şey ölkəmiz üçün, xalqımız üçün, çevrədəki könül coğrafiyamız üçün. Xeyirli olmasını diləyirəm". Bu sözləri Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu bu gün Türkiyədə keçirilən seçkidə səs verdikdən sonra ilk açıqlamasında deyib. Baş nazir Konyada səs verib.

Ə.Davudoğlu seçki kampaniyasında yüksək vətəndaşlıq mövqeyi göstərən şəxslərə təşəkkür edib: "Seçki kampaniyası zamanı böyük fəallıq edən hər kəsi təbrik edirəm. Bu gün seçkiyə gedib səs vermək hər kəsin vətəndaşlıq vəzifəsidir. İndiyə qədər səsvermənin gedişində heç bir problem yaşanmayıb. Hər kəsin gülməyərək, salamlaşaraq, fərqli fikrə sayğı duyaraq hərəkət edəcəyinə inanıram. Xoşgörü çağırışları ilə Türkiyənin gözəl bir seçim gününü yaşayacağına əminəm".

Baş nazir eyni zamanda hakim AKP sədri Əhməd Davudoğluna bir neçə gün öncə PKK-nın siyasi qanadı hesab edilən HDP-nin Diyarbəkir mitinqində

baş verən partlayış haqqında da sual verilib. Davudoğlu hökumətin bu terroru qınadığını deyib: "Xəbəri alan kimi HDP həmsədri Selaheddin Demirtaş zəng etdim. Hər halda çox məşğul olduğu üçün zəngimə cavab vermədi və sonra da mənə zəng etmədi. Biz vəzifəmizi yerinə yetirdik. Baş nazir olaraq da vəzifəmiz Türkiyədə seçim sürəcinə baş verə biləcək problemlərin qarşısını almaqdır. Seçki kampaniyasında bir partiyaya edilən basqını demokratiyaya təcavüz kimi qiymətləndirirəm. Vətəndaşlarımız tərəddüd etmədən səsverməyə getsin, heç bir qorxulan olmasın. Dünən Diyarbəkli olayları ilə bağlı bir nəfər saxlanıb. Həmin şəxsin bütün keçmişini araşdırılıb. Gərəklili tədbirlər görülür, terroru törədənərlər tapılıb cəzalandırılacaq".

*****

Səsvermə günü seçki məntəqəsinə ilk gələn müxalifət lideri MHP sədri Devlet Bahçeli olub. MHP lideri səhər saatlarında Ankarada səs verib. "Radikal" qəzeti yazır ki, səhər saatlarında MHP-nin Balqatdakı baş qərargahına gələn Devlet Bahçeli az sonra tərəfdarları ilə binanı tərk edərək səs verəcəyi məntəqəyə gəlib. Səsvermə hüququndan istifadə etdikdən sonra D.Bahçeli jurnalistlərə qısa açıqlama verib: "Allahdan seçkinin prosesə qatılan 20 siyasi partiya, onların dəyərli namizədlərinə, 165 müstəqil namizədə xeyirli-uğurlu olmasını niyaz edirəm. Seçkinin millətimizə xeyirli sonuclar verəcəyinə inanıram".

Dövlət Bahçeli jurnalistlərin suallarını cavabsız qoyaraq yənidən partiya qərargahına döndü. MHP-dən bildirilib ki, partiya sədri axşam saatlarında qəzetçilərə brifinq verəcək.

*****

Ana müxalifət lideri Kemal Kılıçdaroğlunun seçki məntəqəsindəki çıxışı da qısa olub. Səsvermə hüququndan Ankarada istifadə edən və seçkiyə ailə üzvləri ilə gələn Kılıçdaroğlu vətəndaşlara bütün seçki prosesində aktiv iştirak etdikləri üçün təşəkkür edib. Kılıçdaroğlu vətəndaşların öz səslərinə sahib çıxacağına əmin olduğunu deyib.

Türkiyə mediası 7 iyun parlament seçkisinin ilk saatlarında bir sıra qanun pozuntularının aşkarlandığını xəbər verir. Belə ki, səhər saatlarında Şanlıurfadakı seçki məntəqəsində çəkilən bir foto sosial mediada geniş müzakirə edilməkdədir. Şəkildə bir nəfərin PKK-nın siyasi qanadı olan HDP-nin lehinə möhürlənən onlarla bülleteni seçki qutusunda atdığı aydın görünür.

Şəkil sosial mediada paylaşıldıqdan sonra Mərkəzi Seçki

rını davam etdiriblər. Bu arada məntəqəyə gələn səs verə bilməyiblər. Türkiyədə seçicilərə səsvermə bülletenləri ilə bərabər "Evet" yazılan möhür verilir. Seçici möhürü səs verəcəyi partiyanın, namizədin adının qarşısındakı dairəyə vurur. "Evet" möhürü səsvermə kabinetindən çıxandan sonra seçki məntəqəsi gördülərinə təqdim edilməlidir. Seçki ekspertləri bildirir ki, olay məntəqə çalışanlarının diqqətsizliyi üzündən baş verib. Seçici unutsa belə, onlar möhürü tələb etməli idilər.

İstanbulda bələdiyyə sədrinin ailə üzvlərinin adı "karusel" də hallanıb. Seçki müşahidəçiləri müəyyən ediblər ki, Gemlik bələdiyyəsi sədri Süleyman Karturun oğlu səsverməyə ikinci dəfə qatılmaq istəyib. Gemlik bələdiyyəsinin sədri AKP-lidir.

İstanbuldakı daha bir seçki

Türkiyənin PKK-nın təsiri altında olan güney-doğu bölgəsində səsvermə günü təhlükəsizlik tədbirləri gücləndirilib. Radikal.com yazır ki, bəzi kəndlərə səsvermə bülletenləri təhlükəsizlik məqsədi ilə quru yola ilə deyil, helikopterlərlə aparılıb.

Səhər saatlarında Diyarbəkir Jandarmasının həyata keçirdiyi əməliyyatda Lice, Hani, Dicle kəndlərinə, Topçular, Yoluşlu qəsəbələrinə bülletenlər və müşahidəçilər hava yolu ilə gətirilib.

Bölgədən verilən xəbərlərə görə, səsvermə bitdikdən və səslərin sayılması başa çatdıqdan sonra seçki gördülər və protokollar mərkəzə yenidən helikopterlərlə aparılacaq.

Güney-doğudan gün boyu həyəcanlı xəbərlər gəlməkdə davam edib. Müşahidəçilərin yerli mediaya verdiyi xəbərlərə görə, bir sıra məntəqələrdə sünü qarşudurma yaradılıb, gərginlik seçki məntəqəsi rəhbərliyinin çağırdığı polis və jandarm qüvvələrinin müdaxiləsi ilə yatırılıb.

Ərzurumda bəy-gəldən vətəndaş mövqeyi

Ərzurumda Figen və Numan Şenollar bu gün keçirilən toy mərasimlərinə birlikdə seçki məntəqəsinə gəlib səs verməklə başlayıblar. Toy karteji toy salonundan öncə Palandöken qəsəbəsinə gələn seçki məntəqəsinə gəlib. Məntəqədə yeni evliləri alqışlarla qarşılayıblar. Figen Şenol deyib ki, valideynlərinin toyu da seçki günü olub: "Anamla atam da evləndikləri gün vətəndaşlıq borclarını yerinə yetiriblər. Biz də bu gələcəyi davam etdirməyi qərara aldım. Türkiyədə istiqrarın qazanmasını, seçkiləri ölkəmizə xeyirli olmasını diləyirik".

Şenollardan sonra gün boyu seçki günü ailə quran onlarla cütlik səsverməyə qatılıb. "Seçki günü" şəkili media və sosial şəbəkələr üzərindən yayılıb.

Yerli media orqanları "seçki görüntüləri", "seçki mənzərələri" başlığı altında 7 iyun seçkisi ilə bağlı ilginç fotolar yayıb. Yaşlı, xəstə, hərəkət imkanları məhdu, südəmər körpələri olan insanlar belə seçkidə yüksək fəallıq göstərib.

Türkiyə Yüksək Seçki Qurumu seçkinin nəticələrini rəsmən 2 gün sonra elan edəcək.

P.S. Yazıdakı rəqəmlər (faizlər) qəzet çapa gedərkən bəlli olmuş ilkin göstəricilərdir.

□ **Aygün MURADXANLI**

Azərbaycanın başı üstündəki müəmma

Elşad PAŞASOY
 epashasoy@yahoo.com

Bu qədr hadisələrin eyni zamanda üst-üstə düşməsi yalnız ciddi hesablamalar və razılaşdırmalar şəraitində mümkün olardı. Avropada ilk olan yarışlara ev sahibliyi edən ölkənin adı ilə bağlı daha nələr baş vermir. Bənzə təzyiqlər həmişə olub, elə "Avrovision"dakı ev sahibliyimizdə də. Ancaq beləsinə görməmişdik. Budəfəki qarşıdurma zara-fata, razılaşdırılmış oyuna bənzəmir...

Bəlkə də hakimiyyət müəyyən addımlar atmaqla, bəzi çağırışlara uyğun qərarlar verməklə situasiyanı yumşalda bilərdi. Ancaq gedilmədi və budur, Avropa Oyunları tədarükü görün ev sahibinin başını elə Avropa dairələri qatmaqdadır.

Məhz bu ərəfədə ATƏT özünün Bakıdakı layihə əlaqələndiricisi Aleksis Şah-taxtinskini missiyasını dayandırdı - özü də Azərbaycan prezidenti ilə şəkil çəkirdiyi üçün. Görün hansı vəziyyət yaranıb ki, təkəcə müxalifət liderləri ilə deyil, Azərbaycanın dövlət başçısı ilə də foto çəkdirməyin sözü-söhbəti dövlətlərarası, təşkilatlararası müzakirə predmetinə çevrilir.

Düzdür, rəsmi Bakı da Şah-taxtinski soyunun daşıyıcısına göstərilən etimadsızlığa borclu qalmadı. A.Şah-taxtinskini prezident səviyyəsində hörmətlə qəbulu, foto və videonəqləşlərin sayının artması bir yana, üstəlik, XİN ATƏT-in Bakı Ofisinin bağlanması barədə qurumun Vyanadakı baş ofisinə nota verdi.

ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu Azərbaycandakı seçkilərlə bağlı ən sərt hesabatlar yayanda belə, Bakı indiki kimi kəskin reaksiya vermirdi, məsələ beynəlxalq təşkilatın qapılarının möhürlənməsi səviyyəsinə çatmırdı. Düzdür, indiyədək bir sıra insan haqları təşkilatları və təsisatlarının fəaliyyətinə xitam verilib, hətta 2 il bundan əvvəl hakimiyyət ATƏT-in Bakıdakı nümayəndəliyinin statusu layihələr koordinasiya səviyyəsinə endirmişdi. Ancaq rəsmi Bakı ATƏT-ə "papağını da götür, get burdan" deməmişdi. ATƏT-in Minsk Qrupu artıq 23 ildir Qarabağ konfliktini ətrafında oyunbazlıq edib, Bakı dözüb...

Avropa Parlamentinin məhz boykot çağırışı gözlənilən idi, körpülər çoxdan yandırılıb. ATƏT-lə bağlı isə bunu demək mümkün deyil. Nə baş verir, sualına hələ ki, cavab yoxdur...

Üstəlik, Yunanıstan prezidenti Pavlopulos Bakıdakı oyunlarda iştirak etmək qərarını dəyişib. Digər adlar da çəkilir. Özü də Bakıdakı yunan səfir 21 mayda - Riqa sammiti keçirilən gün - Yunanıstan XİN-ə göndərdiyi məlumatda iddia edib ki, I Avropa Oyunlarının açılışında heç bir dövlət və hökumət başçısı iştirak etməyəcək. Təsədüf dürmü...?

Yunanıstanın DESFA şirkətinin səhmlərinin SOCAR-a satılması barədə müqavilənin son anda pozulması faktı ortada. Ancaq nə olsun? Hətta işğalçı Ermənistan Bakıda keçiriləcək oyunlara idmançı göndərməyə qərar verdiyi, yarışların yayımına hazırlaşdığı halda "Olimpiada beşiyi" Yunanıstanın belə bir qərar verməsi heç gözlənilən deyil.

Bu arada baş verən daha bir gözlənilməz hadisə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Avropa İttifaqı yanında daimi müşahidəçi missiyasının rəhbəri Arif Məmmədovla bağlıdır. Diplomatin Azərbaycan reallığında heç vaxt rast gəlinməyən şəkildə açıq-aydın müxalif mövqedən çıxış etməsi, hətta xalqın ayıldığı barədə fikirlərini sosial media ilə yayması çox təəccüblü oldu. Necə oldu ki, Azərbaycanın başı özünə qarışmış müxalifəti xalqın ayıldığını görə bilmədi, amma Azərbaycanda üç gündən artıq yaşaya bilməyən diplomat bu barədə əminliklə yazdı, müxtəlif ünvanlara çağırışlar etdi?

Nə baş verir, sualı yenə cavabsızdır. Olmaya Azərbaycanı Prezident Administrasiyasının şöbə müdiri Novruz Məmmədov demişkən, Suriyaya, Liviyaya döndərmək istəyirlər və o plan işə salınıb? Allah eləməmiş bəlkə lokal yağınlı hadisələri həm də bu faciələrin xəbərdarlığı, anonsudur? Bəlkə Qərb bizi Rusiyaya satıb, xəbərimiz yox... Bəlkə onun tələblərini saya salmadıq, Riqa sammitində asosiativ sənədi imzalamadıq deyər, bizdən qisas almaq yolunu seçib...

Avropa ilə Bakı arasında gərginlik pik həddə çatıb və şimal qonşumuzdan mesajlar gəlir. Kremlin "danışan dil"i Aleksandr Duqin Azərbaycanı Avrasiya Birliyinə üzv olmağa çağırır, "Ardıcılıq belə olmalıdır - öncə Avrasiya Birliyinə üzv olmaq lazımdır ki, Qarabağ məsələsi çözülsün"-deyərək. Bəli, Azərbaycan uğrunda savaşa gedir, bütün baş verənlər bundan qaynaqlanır. Ancaq ən pisi odur ki, nə bu illərdə ATƏT Azərbaycanın yanında oldu, nə də elə bir imperiya tərkibində olduğumuz zamanda Qarabağa od vurub bizi oda salan Rusiya...

"Qurtuluş günü" nə sayılı günlər qaldı. Bu günün özəlliyini artıran əsas səbəblərdən biri may ayında böyük ümidlərlə gözlənilən, lakin sonda verilməyən əfv sərəncamıdır. Çoxları Avropa Oyunları ərəfəsində "Qurtuluş günü" ilə bağlı əfvün verilməsinə ümid edirdi.

İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupu bir ay öncədən işlərini yekunlaşdıraraq, əfv siyahısını Əfv Komissiyasına təqdim edib.

Qurumun üzvü, hüquq müdafiəçisi Arzu Abdullayeva "Qurtuluş günü" ilə bağlı ümidlidir: "Böyük ümidimiz var. Amma qərar bizlik deyil. Ölkə başçısı və komandasından bir-iki nəfər bu işə baxır və qərar verir. Həmişə olduğu kimi, gözləntilərimiz var. Müraciətlərimiz davam edir. Avropa Parlamenti sədrinin müraciəti oldu. Xarici təşkilatlar müraciətlərində bildirirlər ki, Azərbaycan Avropa Oyunlarına başıuca getməlidir. Tələb yox, tövsiyə edirlər. Gözləyək görək, necə cavab verəcək. Məncə, düzgün hərəkət deyil. Çünki Azərbaycanın adını Avropa Oyunları ilə məşurlaşdırırıqsa, ölkəmiz üçün müsbət haldırsa, o biri tərəfdən əsas azadlıqlar təmin edilmirsə, hüquq müdafiəçiləri təqib olunursa, mürtece qanunun olması çox pis amillərdir. Siyasi məhbuslar azad olunmalıdır. Bu oyunlar yaddaşlarda müsbət xarakterizə olunmalıdır. Verilən

Avropa Oyunları ərəfəsində əfv ümidləri qalır

Arzu Abdullayeva:
 "Avropa Oyunlarına başıuca getməliyik"

əfv zamanından asılı olmayaraq, müsbət addımdır. Təki belə bir qərar olsun. Hakimiyyət kimisə siyasi məhbus kimi qəbul etməyə bilər, təki azad etsin həmin şəxsləri. Bizə əsas bu lazımdır".

İşçi Qrupunun digər üzvü

Mirvari Qəhrəmanlı:
 "Əfv olacağına inanmıram"

Mirvari Qəhrəmanlı həmkarından fərqli olaraq, "Qurtuluş günü"ndə əfv olacağına inanmır: "Hakimiyyət heç demir ki, siyasi məhbusları əfv edərəm. Əgər desəydilər, əfv siyahısında 20% siyasi məhbus olardı. Əfv olacağına inanmıram. Bel-

kə Ramazan bayramında əfv oldu. Heç bir gözləntim yoxdur. Kiminsə adından söz vermək istəmirəm. Bütün məhbus ailələrinin, ictimaiyyətin qarşısında söz vermək ağır məsuliyyətdir. Elə bir səlahiyyətim yoxdur ki, ictimaiyyəti aldadım. Mənim üçün imic böyük önəm kəsb edir. İstəmirəm ki, dostlarımla, cəmiyyətim qarşısında biabır olum. Onsuz da təkəcə məhbus ailələri narahat deyil. Hər kəs narahatdır. Onların narahatlığını başa düşmək lazımdır. Çox utanıram. Səlahiyyətim olmayan bir şeyi üzərimə götürə bilmərəm. Kiminsə qəlbini qırmaq, kimdəsə ümid yaratmaq olmaz. Açıq yaxınlarda əfv olacağını gözləmirəm. İşçi Qrupunun səlahiyyətində əfv etmə yoxdur. Əfv Komissiyasında İşçi Qrupundan üzvlər olsaydı, nəse bir söz söyləmək idi".

□ **Cavanşir ABBASLI**

ATƏT Bakıdakı son dayağını itirdi

Koordinatorluğunun fəaliyyətinin dayandırılması təşkilat sədrinin Bakıya səfərindən dərhal sonraya təsadüf edir...

Rəsmi Bakı ilə Qərb arasında münasibətlərin soyuqlaşdığını ortaya qoyan daha bir hadisə baş verib. Azərbaycan hökuməti ATƏT-in Bakıdakı Layihələr Koordinatorunun fəaliyyətinin dayandırılması barədə qərar verib.

Artıq bu barədə müvafiq məktub iyunun 3-də Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyindən ATƏT-in Vyanadakı baş ofisinə göndərilib. Bu barədə "Turan" agentliyi diplomatik mənbələrə istinadən xəbər yayıb.

"Azərbaycan hökuməti qeyd edir ki, artıq ATƏT-in Layihələr Koordinatorunun Bakıda fəaliyyəti üçün zərurət görmür. Buna görə Azərbaycan hökuməti 2015-ci il iyunun 4-dən etibarən Azərbaycan hökuməti və ATƏT arasında 24 sentyabr 2014-cü ildə bağlanmış "ATƏT-in Bakıda Layihələr Koordinatoruna haqqında qarşılıqlı anlaşma Memorandumu"nu

qüvvədən düşmüş hesab edir. Hökumət bu halda yaranan texniki məsələlərin həlli üçün ATƏT-ə bir ay müddət verir", - deyər məktubda bildirilir.

Xəbərdə sonra deyilir ki, iyunun 5-də ATƏT-in Baş Kətibisi Lamberto Zannier ATƏT-in üzvü olan ölkələrə rəsmi Bakının qərarı haqqında məlumat verib.

Azərbaycan XİN-dən və ya digər qurumlardan hələlik

heç bir şərh daxil olmayıb. Dünnən istirahət günü olduğundan XİN-dən rəsmi açıqlama almaq mümkün olmayıb.

Qeyd edək ki, iki il əvvəl ATƏT-in Bakı nümayəndəliyinin səviyyəsi səfirlik səviyyəsinə endirilib. Layihələr Koordinatoruna səviyyəsinə qədər azaldı. Bəzi ekspertlərin fikrincə, hazırkı kəskin addım, çox güman ki, Bakının

ATƏT-də Azərbaycanda və-

təndəş cəmiyyətinin problemlərinə məhəl qoymamaqda və ölkə rəhbərliyi ilə çox yaxın əlaqələrdə ittiham olunan hazırkı koordinator Aleksis Şah-taxtinskini geri çağırılmasına reaksiyası olub. Bununla Bakı göstərib ki, başqa nümayəndəni də o qəbul etmir. Məlum olduğu kimi, Şah-taxtinskini fəaliyyəti məhz Amerikanın ATƏT-dəki nümayəndəsi tərəfindən kəskin tənqiddə məruz qalmışdı və bundan sonra o, geri çağırılmışdı.

Azərbaycan hökumətinin ATƏT-in layihə koordinasiya qərarının nəticələrinin necə olacağı, ATƏT-in reaksiyasının necə olacağı barədə ekspertlər fikir yürütməkdə çətinlik çəksələr də, bu addımın Qərblə münasibətlərdəki çatı bir qədər də dərinləşdirəcəyini əminliklə söyləyirlər. Çünki bu addımla ATƏT faktiki olaraq Azərbaycandan çıxarılmış sayılır.

Daha bir maraqlı məqam XİN-dən ATƏT-in Bakıdakı Layihələr Koordinatorunun fəaliyyətinin dayandırılması barədə məktubun ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri, Serbiyanın xarici işlər naziri İvitsa Daçiçin Bakıya səfər etməsindən bir neçə gün sonra göndərilməsidir. Daçiçin Bakıdan iyunun 2-də gedib. Bir gün sonra isə XİN məlum məktubu göndərib. Siyasi təhlilçilərin fikrincə, bu, ATƏT sədri ilə bir sıra məsələlərdə anlaşma əldə olunmadığının göstəricisi sayıla bilər.

□ **E.SEYİDAĞA**

Uzun illər Azərbaycanın Avropa Şurası, ardınca da Avropa İttifaqıdakı səfiri olmuş, hazırda isə İslam Konfransı Təşkilatının Avropa Birliyindəki missiyasına rəhbərlik edən Arif Məmmədovun Bakıdakı yanğından sonra məmurları tənqid etməsindən sonra başlanan qalmaqal davam edir.

İki gün öncə Arif Məmmədovun Azərbaycan hökumətinin təzyiqlərindən qorunmaq üçün Norveç dövlətindən siyasi sığınacaq almaq üçün Norveçin ölkəmizdəki keçmiş səfiri Steynar Gilə məktub göndərdiyi barədə xəbərlər yayılıb. Dünən isə Arif Məmmədov bu barədə yayılan xəbəri təkzib edib. O, facebook səhifəsində Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyində bir neçə nəfərin ona görə işdən çıxarılmasına da münasibət bildirib. Səfir Azərbaycan xalqına müraciətində Belçika dövlətinin onu mühafizə etmək üçün hərəkətə keçdiyini bildirib: "Əziz dostlar, bacı və qardaşlar, uca Azərbaycan xalqı! Ölkənin ən yaxşı diplomatlarının "ovuna" başlanmasından olduqca təəccüblənmişəm və hiddətlənmişəm. Repressiyalar əmri ölkənin repressiv fabrikindən gəlib. Bu hakimiyyətə Eynulla Fətullayev və onun kimilər lazımdır. Bakıdakı yanğında ölənlərin ailələrinə yazdığım başsağlığı sözlərimi "layk" etdiyinə görə ölkənin ən yaxşı diplomatlarını işdən azad etmək heç bir anlayış sığmır. Diplomatları alçaldıcı bəyanatlar yazmağa məcbur edirlər. Bəziləri bunu SSRİ-də 30-cu illərin sonlarındakı repressiyalarla müqayisə edirlər. Beləsi nə 30-cu, nə 40-cı, nə də inkvizisiya illərində olub.

XİN sistemində 20 ildən artıq işləmişəm. Bu nazirlikdə uzun illərdi dünyada ölkənin maraqlarını müdafiə edən xeyli vicdanlı və təmiz insan var. Dünən məzuniyyətdən sonra Belçikaya qayıtmışam və Belçika XİN-in, Avropa institutlarının artıq bu biabırçılıqdan xəbərdar olduğunu bilib, şoka düşmüşəm. Mənə rəsmən müraciət edərkən özümə və ailəmə mühafizə ayırmaq təklif edilib. İmtina etmişəm, lakin Belçika XİN-i təkid edir. Bəzi KİV-lər Norveçdə siyasi sığınacaq axtardığım barədə məlumat yayıb. Bunu görməyəcəksiniz. Böyük xalqıma qarşı cəhalətpərəstlik və ədalətsizliklə mübarizə əzminə sonsuzdur.

Azərbaycan XİN-in zərər çəkmiş diplomatlarına müraciət edirəm! Şərəfimə and olsun ki, Azərbaycan xalqı ədaləti bərpa edəcək və siz bu dövletdə yüksək mövqelər tutacaqsınız. Bunu çox gözləmək lazım gəlməyəcək". Qeyd edək ki, Arif Məmmədovun Norveçə getməsi xəbərinin yayılmasına səbəb bu ölkənin Bakıdakı sabiq səfiri Steynar Gilin özünün facebook profilində paylaşdığı bir status olub. Həmin statusun tərcüməsi belədir: "Səfir Arif

Arif Məmmədov

Üsyankar diplomat

hakimiyyətə açıq hücumu keçdi

Belçika Arif Məmmədova mühafizə ayırdı; ekspert: "Bu işin arxasında müəyyən qüvvələr dayanıb..."

Arif Məmmədov: "Şərəfimə and olsun ki, Azərbaycan xalqı ədaləti bərpa edəcək və bunu çox gözləmək lazım gəlməyəcək"

Məmmədov məndən bunu paylaşmamı xahiş etdi: "Əziz Steiner Gil, bunu paylaşmanı xahiş edirəm. Mən 29.06 tarixdən 10.07 tarixə qədər Norveçdə səfərdə olacam. İnsanlar oyanıb. Azərbaycanın bütün gerçək dostlarının yardımına ehtiyacım var. Güman edirəm ki, sizinlə də görüşəcəm. Avropa mediası da mənə dəstək verməlidir. Bir xeyli SOS məlumatım var".

Buna əsasən belə bir fikir yaranmışdı ki, üsyan bayrağı qaldırın və buna görə də hədəfə gələn səfir artıq Norveçə siyasi sığınacaq üçün yolların. Ancaq görüldüyü kimi özü bunu təkzib edir.

Hikmət Hacıyev: "Arif Məmmədov kimisinin adımızdan danışmağa heç bir haqqı yoxdur"

Xatırladaq ki, bəzi hakimiyyət təmsilçiləri və iqtidara yaxın mətbuat Arif Məmmədov haqqında sərt ifadələr işlətməklə onu dövlətə xəyanətdə ittiham edir. Buna səbəb Arif Məmmədovun öz facebook səhifəsində Binəqədirdə yanan bina ilə bağlı sərt çıxışı və belə bir status paylaşması olub: "Bu faciə hər bir azərbaycanlının kədəri və faciəsidir. Allah xalqımıza səbri qalıtıbsa, səbir versin. Heç bir xalq bu qədər haqsızlığa və biabırçılığa dözməz. Xalqın zülmündən milyonlar əldə edən mə-

murlar çox səbirli xalqımızın qəzəbindən qorxmurlarsa, Allahın qəzəbindən qorxsunlar".

Azərbaycan XİN əməkdaşları Cavid Musayev, Ramiz Vəliyev, Anar Mədətli, Fəreh Gözəlova və Hikmət Hacıyev isə həmin çağırışı dəstəkləyiblər. Srağagün isə onların nazir Elmar Məmmədyarovun əmri ilə işdən çıxarıldığına dair məlumatlar yayılıb. Dünən istirahət günü olduğundan bu xəbəri XİN-lə dəqiqləşdirmək mümkün olmadı.

Siyasi ekspert Natiq Miri hesab edir ki, Arif Məmmədov təsadüfi adam deyil və onun addımları da təsadüfi sayıla bilməz: "Bu, Azərbaycan hakimiyyətinə olan təzyiqlərin davamı kimi dəyərləndirilməlidir. Ölkə daxilində toplumun içində hakimiyyətə qarşı müəyyən narazılıqlar artıq ölkənin xaricinə çıxmağa başlayıb. Demokratiya və insan hüquqları ilə bağlı hakimiyyətə ciddi təzyiqlər var. Artıq Qərb dünyası Arif Məmmədov kimi adamları danışdırmağa hakimiyyətə mesajlar verir. Onu hansı siyasi talenin, aqibətin gözlədiyini bilib-bilə təcrübəli bir diplomatın heç nədən məlum mövqeni sərgilməsini qətiyyətlə özfəaliyyət kimi qəbul etmək olmaz. Düşünürəm ki, bu, öncədən Qərblə, xüsusilə Avropa İttifaqı ilə razılaşdırılmış məsələdir. Bununla hakimiyyəti gələcəkdə müəyyən islahatlara getməyə vadar etmək istəyirlər. Bu, hakimiyyət üçün çox ciddi həyəcan signalı olmalıdır. Diqqət edirsinizsə, Arif Məmmədov artıq Belçika dövləti mühafizə ayırır, diplomatik çətin-immunitet yaradılır. Bu da bir daha onu göstərir ki, Arif Məmmədov özfəaliyyətlə məşğul deyil, bu işin arxasında müəyyən qüvvələr daya-

Natiq Miri

xarici siyasətə xidmət etməmişəm və həmişə də edəcəyəm. Rahat həyat və Avropa ölkələrində sığınacaq almaq məqsədilə belə əməllərə əl atan Arif Məmmədov kimisinin adımızdan danışmağa heç bir haqqı yoxdur. Artıq bir neçə ildir Azərbaycan XİN sistemində deyil, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında işləyən bu şəxsin əməllərini, eləcə də sosial şəbəkələrdə ölkəmizin ictimai-siyasi və mədəniyyət xadimləri, Azərbaycan xalqı və ölkəmiz haqqında yazdığı fikirlərini qəti şəkildə pisləyir və qınayıram. Öz xalqına qarşı təhqir qəbuldilməzdir. Arif Məmmədov Avropadakı həvadarları ilə əlbir olaraq Avropa Oyunları ilə əlaqədar ölkəmizə qarşı aparılan eks-təbliğat kampaniyasının bariz nümunəsidir. Texniki parametrlər baxımdan facebook sosial şəbəkəsində hər hansı statusun "like" edilməsi bu fikrin bilavasitə qəbul və ya təsdiq edilməsi mənasını daşımasa da, daha çox "gördüm, oxudum və ya tanış oldum" demək olsa da, onun sosial şəbəkələrdə yaşayış binasında yanğı ilə əlaqədar yazdığı statusunun "like" edilməsi ilə əlaqədar yaranmış anlaşılmaqlığa görə üzrxahlığı bildirirəm... Bir daha bildirirəm ki, harada olmağımızdan və çalışmağımızdan asılı olmayaraq, əqidə, amal və əməlimlə Azərbaycan Respublikası prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin hər bir əmrinə müntəzirim".

□ Etibar SEYİDAĞA

Diplomat və islahat...

Elşad MƏMMƏDLİ
elshad1978@mail.ru

Mövcud iqtidarın xarici siyasəti daha az tənqidə məruz qalıb. Ekspertlər, politoloqlar, hətta müxalif siyasətçilər dış siyasətin normal olduğunu açıq-əməllərlə öz müsbət və açıqlamalarında zaman-zaman dilə gətiriblər. Azərbaycanın yerləşdiyi coğrafi məkan, geopolitik maraqlar, qonşularımız, düşmən Ermənistan, işğala məruz qalmağımız da nəzərə alınmaqla yürüdülməyən mövcud xarici - "balanslı" adlandırılan siyasətin indiki şərtlər daxilində alternativini olmadığı da ən ciddi politoloqlar tərəfindən deyilib.

Bütün bunlarla yanaşı, o da zaman-zaman qeyd edilib ki, xarici siyasətdə daha ciddi uğurlar əldə edilməsi üçün xaricdəki diplomatlar, səfirilər, eyni zamanda lobbi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər və qurumlarla bağlı fərqli taktika seçməlidir, yaxud seçilməli idi. Məsələn, səfirilərin uzun müddət, bəzilərini 10, 15 il eyni postda və ya bir-birini təkrarlayan qurumlarda diplomatik fəaliyyəti onların faydalı iş əmsalını azaldır. Elə səfirilər, diplomatlar, konsullar var ki, onlar göndərdikləri ölkədə Azərbaycan adına hansısa ciddi bir işlər görmək əvəzinə biznes şəbəkəsi qururlar. Əlbəttə, bir səfiri 5 ildən artıq eyni yerdə saxladıqda, o, "kök salmış" sayılacaq və qurduğu əlaqələrdən istifadə edərək, qanunsuz fəaliyyətlərə baş vuracaq.

İndiyədək xeyli sayda diplomatımızın adı maxinasiyalarda, korrupsiyada, diplomatik qalmaqalarda hallanıb, bəzi səfirilərimizlə bağlı skandal yaşanıb. Ancaq bunlar sırf şəxsi və biznes maraqları səbəbindən baş verib, bunları ölkəmizin maraqları baxımından xəyanət hesab edilə biləcək məsələlər kimi təqdim etmək yanlışlıq olardı...

Son bir neçə gündə isə diplomatlarımız və onların fəaliyyəti ilə bağlı ortaya ciddi məsələlər çıxıb. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Avropa Birliyi yanında nümayəndəliyinin rəhbəri və bu təşkilatın səfiri Arif Məmmədovun yazdığı bir facebook statusundan dolayı diplomatlarla bağlı çox skandal baş verib. Diplomatlarla qarşı iqtidar təmsilçilərinin özlərinin də çox ciddi ittihamları var.

Arif Məmmədov 2000-ci ilin may ayından 2006-cı ilin noyabr ayınadək Brüsseldə Azərbaycanın Avropa İttifaqı yanında nümayəndəliyinin rəhbəri işləyib. 2007-ci ilin yanvarından 2012-ci ilin sentyabrınadək Strasburqda Azərbaycanın Avropa Şurası yanında daimi nümayəndəsi olub. 2013-cü ilin iyun ayından etibarən Brüsseldə yerləşən İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Avropa Birliyi yanında nümayəndəliyinin rəhbəri və bu təşkilatın ilk səfiridir. Yəni hazırda Arif Məmmədov Azərbaycan hökumətini yox, İƏT-i təmsil edir. Amma aydın məsələdir ki, bir azərbaycanlı kimi, onun diplomatik fəaliyyəti həm də ölkəmizin maraqlarına xidmət etməlidir. Çünki o, Azərbaycan XİN-in yetirməsidir. Düşünürəm Arif Məmmədov diplomatik fəaliyyətini ölkəmiz əleyhinə yönəldə bilərdi. Sadəcə, onun Bakıda baş verən yanğına bağlı yazdığı statusdan sonra ortaya fərqli mənzərə çıxıb. Bir şəxs olaraq bu hadisəyə bağlı hansısa mövqə sərgiləmək onun öz işi, fikridir. Ancaq bu tək deyil və onun Azərbaycana gələrkən utanc hissi keçirməsini deməsi, son olaraq isə uzun illər təmsil etdiyi hakimiyyətin əleyhinə açıq bəyanatlar verməsi heç də təsadüfi deyil. Azərbaycanlı diplomatın "asi"liyindən bir çox xarici qüvvələrin dərhal istifadə etməyə çalışması da açıq-aydın sezilir. Və o da bəlli olur ki, hökumətin daxilində olmuş adamlardan hər hansı biri narazılıq ifadə etdikdə, xarici qüvvələr, missionerlər onu dərhal ələ keçirməyə çalışırlar. Belə nümunələrə biz 2005-ci ilin "siyasi fırtınası"nda da rast gəlmişik. Təbii, daxiləki məsələlərə münasibət bir başqa işdir, amma hansısa başqa ölkənin asi diplomatdan istifadə etməsi daha təhlükəlidir...

Bütün bunlardan dolayı indiki geopolitik şərtlər daxilində, həmçinin bir çox dişlərin Azərbaycana qıcanacağı bir vaxtda, həmçinin məhz Avropa Oyunları ərəfəsində diplomatik sahədə baş verənlər ciddi düşünməyə əsaslar yaradır. Bunların haradan qaynaqlandığını təbii ki, iqtidar özü müəyyən edə biləcək. Tədbirlər də görülməli və sair. Ancaq bir məsələyə xüsusi diqqət yetirilməlidir; həm bu yaxınlarda məmur-oligarxlarla bağlı yaşanan maliyyə skandalı, həmçinin bu "diplomat qiyamı" uzun illər ölkədə siyasi, iqtisadi, kadr islahatların aparılmamasının, vəzifə təyinatlarının qohumbazlıq prinsipləri ilə həyata keçirilməsinin nəticəsidir. Bunun acı və ağır nəticəli fəsadları ortaya çıxmağa başlayıb. Heç şübhəsiz, vəziyyət çox ciddidir; xüsusi ilə parlament seçkiləri ili olduğu nəzərə alsaq, qarşıda daha böyük "sürprizlər" ola bilər. Odur ki, idarəetmə sisteminin dəyişməsinə, islahatlara bir an öncə başlanılmalıdır. Sonra çox gec ola bilər...

"Baxış bucağı"

Birinci Avropa Yay Oyunları ərəfəsində gözlənilməz və həm də Azərbaycan adına heç də xoş olmayan hadisələr baş verməkdədir. Hər halda diplomatik korpusda bir-birinin ardınca baş verən qalmaqaların ardınca rəsmi Bakının ATƏT-in Bakı Ofisi ilə bağlı nota verməsi, Yunanistanın və bir sıra digər ölkələrin Azərbaycanda keçiriləcək yarışlarda iştirakdan imtina qərarı verməsi, Avropa Parlamentinin boykot çağırışı, paralel olaraq şimal qonşumuzdan Avrasiya Birliyi ilə bağlı mesajların gəlməsi proseslərin Azərbaycanın maraqlarına zidd cərəyan etdiyi görüntüsünü yaradır. Situasiyanı AVP sədri, deputat Fəzail Ağamalı ilə şərh etdik.

- Fəzail bəy, rəsmi Bakının ATƏT-in Bakı Ofisi ilə bağlı verdiyi nota şəxsən sizin üçün gözlənilməz olmadı ki?

- Yox. Mən bunu çoxdan gözləyirdim. Azərbaycan ATƏT-lə münasibətlərinə yenidən baxmalıdır. Hər şeydən əvvəl ona görə ki, 1992-ci ildən işğal olunmuş Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsi missiyasını üzərinə götürən ATƏT faktiki olaraq öz missiyasını yerinə yetirmir. Daha dəqiq desək, yerinə yetirmək istəmir, Ermənistanın yanındadır. İşğalçı dövlətin təcavüzə son qoyması üçün ATƏT tərəfindən heç tədbirlər görülmür. Nəinki konkret addımlar atılmır, hətta sət bəyanatlar belə verilmir. Minsk qrupunun fəaliyyəti heç zaman ATƏT səviyyəsində müzakirə predmetinə çevrilməyib. Bu baxımdan ATƏT faktiki status-kvonun saxlanması Ermənistanın yanında olmaqda davam edir.

- Amma rəsmi Bakını qazandıran son hadisə Minsk Qrupunun fəaliyyətsizliyi deyil...

- Birinci budur və bu, vacib məsələdir. Biz buna görə, ümumiyyətlə, ATƏT-in Azərbaycandakı fəaliyyətinə son qoymalıyıq. Daha sonra ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosu var. Hər prezident və parlament seçkilərində Varşavada bəyanatı hazırlayıb qoyurlar portfellerinə, gəlirlər Azərbaycana, firlanıb geri qayıdandan sonra həmin bəyanatı verirlər, seçkilərin üstündən bir xətt çəkirlər, heç bir uğurlu tərəfi göstərmədən ən müxtəlif şəkildə qarayaxmalar yayırlar.

Digər qurumlardan fərqli olaraq həmin təşkilat Azərbaycana qarşı qərəzli fəaliyyət göstərir və ATƏT buna qarşı da heç bir təsirli tədbir görmür. Nəhayət, bir neçə gün bundan önce Şahtaxtinski heç bir ciddi səbəb olmadan vaxtından əvvəl ATƏT-in Azərbaycan təmsilçiliyindən geri çağırıldı. Müxtəlif şəkildə deyildi, diplomatik jestlər olundu ki, guya onun geri çağırılması sadəcə olaraq prosedur qaydalarla bağlıdır. Amma görünən bu idi ki, Şahtaxtinski Azərbaycana qarşı tamamilə fərqli bir mövqedəydi, Azərbaycan həqiqətlərinin yanında idi. Ona görə də bu, ATƏT-i idarə edən cənablara sərf etmədi və onun vaxtından əvvəl geri çağırılmasına qərar verildilər. Belə olan halda sual doğur, ATƏT-in Bakı Ofisi (koordinatörlüğü - red.) Azərbaycana hansı töhfəni verir? Hansı mənəvi haqla bu gün Azərbaycanda qalmaq haqda düşünürsünüz? Ona görə də mən əvvəldən ATƏT-in fəaliyyətinə çox fərqli münasibətdə olmuşam. ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri, Serbiya XİN-in başçısı ilə biz parlamentdə görüşəndə mən birbaşa təklif etdim ki,

edərək işğalçı Ermənistanın yanında olursa, biz, nəhayət, bir dövlət olaraq bunlarla münasibətlərimizə baxmalıyıq. Ya siz bu münasibətlərə lütfən son qoyun, Azərbaycanın sizə bəslədiyi və beynəlxalq hüquq normalarına söykənən münasibəti siz də Azərbaycana münasibətdə ortalığa qoyun, əlbəttə, o halda biz bu əməkdaşlıqdan çox böyük məmnunluq duyuruq və davam edirik. Yox, əksinə,

nanistanın qərəzli, heç bir zaman siyasətlə üst-üstə düşməyən idman yarışlarına bu cür münasibətini Yunanistanın özünə, onun ənənələrinə, olimpiya məşəlinin yaradıcısı olan dövlətə çox böyük zərbə vurdumu qənaətindeyəm.

- Bəs, Almaniyanın imtina səbəbi nədir?

- Bilmirəm. Almaniya hansı səbəbdən bu cür mövqedən çıxış etdi, səbəbi mənə belli deyil.

kəskinləşəndən sonra Qərb çalır ki, Azərbaycan Rusiyaya qarşı onun yanında olsun. Azərbaycan isə buna getmədi. Əksinə, Qərbin Rusiyaya qarşı sanksiyaları tətbiq olunanda Moskva üzünü Azərbaycana tutdu. Azərbaycan da buna normal yanaşdı, çünki özünün də burda maraqları var idi. Çünki kənd təsərrüfatı üçün ən güclü bazar Rusiyadır. Baxmayaraq ki, hələ də bazar normal şəkildə

deyil? Jirinovski, ya digərləri Azərbaycanla bağlı öz fikrini söyləyə, isti və ya soyuq münasibətini ifadə edə bilər. Vaxtilə Jirinovskinin pis münasibəti olanda niyə Qərb Azərbaycanın yanında deyildi? Vaxtilə Jirinovski Azərbaycana qarşı ən müxtəlif təhdidlərlə çıxış edirdi, onda Qərb niyə bizi müdafiə etməirdi, Jirinovskini susdurmurdu? Buyursunlar, bu suallara cavab versinlər!

"Onlara "yox" deməli və yerlərini göstərməliyik"

Fəzail Ağamalı: "Bakı ATƏT-lə münasibətlərə yenidən baxmalıdır"

"Ola bilsin, həmin şəxs ayrı-ayrı xarici ölkələrin, Azərbaycana xoş münasibət bəsləməyən ölkələrin xüsusi xidmət orqanları tərəfindən ələ keçirilib, ruslar demişkən, "verbovat" olunub"

ATƏT Minsk Qrupunu ləğv etməlidir, o iflasa uğrayıb, belə bir quruma ehtiyac yoxdur. Yəni mənim münasibətim belədir. ATƏT-in Azərbaycandakı fəaliyyəti nədə başlayıb, nədə qurtarır, Azərbaycana hansı töhfələri verəcək, bu haqda ümumi sözlərdən başqa bir şey yoxdur. Ona görə də XİN-in notasına tam haqq qazandıraram.

- Bu ərəfədə Avropa Parlamentinin Avropa Oyunlarını boykota çağırması. Növbəti beynəlxalq təşkilatla münasibətlərdəki konfrantasiya Azərbaycanın beynəlxalq aləmdən təcrid olunması riskini yaratmır ki?

- Mən heç zaman istəməzdim ki, Azərbaycan beynəlxalq aləmdən təcrid olunsun. Azərbaycanda bunu heç kim, o cümlədən ölkə iqtidarı da birmənalı şəkildə istəmir. Ancaq əgər onlar bizi zərər təcrid edirlərsə, bizim inkişafımıza qısqançlıqla yanaşırlarsa, bizə "bunu et, bunu etmə" resepti ilə münasibət bəsləyirlərsə, təbii ki, biz müstəqil dövlət olaraq, özümüzə hörmət edərək onlara "yox" deməliyik və yerlərini göstərməliyik. İndi bu, beynəlxalq aləmdə təcrid, yoxsa qeyri-təcriddir, deyə bilmərəm. Bizim Avropa Şurası, NATO PA, Qara Dəniz Ölkələri Parlament Assambleyası, İslam Konfransı Təşkilatının bütün strukturları ilə yüksək səviyyəli əməkdaşlığımız var. Əgər Avropa Parlamenti və ATƏT Azərbaycana qarşı qərəzli münasibət bəsləyirsə, ikili standartlardan əl çəkmirsə, Azərbaycana qarşı hər zaman təzyiqləndirən istifadə

"mən sevməsəm də, sən mənə sevməlisən" prinsipi ilə yanaşsaq, bu, Azərbaycanın inkişaf səviyyəsi və dövlətçiliyi ilə heç bir halda üst-üstə düşmür.

- Avropa Birliyinin iki üzv ölkəsi, Yunanistan və Almaniyanın Avropa Oyunlarında iştirakdan imtinasına səbəb nə oldu?

- Bu, təzyiqləndirən bir formasıdır. Yunanistanın mövqeyi başdan-ayağa konyunkturadır. Yunanistanla Azərbaycanın Avropaya qazla bağlı, TAP, TANAP-la bağlı layihələrində özünə xüsusi imtiyazlar tələb edir. Əlbəttə, bu, mümkün deyil. Xatırlayırsınızsa, ölkə başçısı da bu yaxınlarda çox diplomatik şəkildə söylədi ki, bu layihələrin iştirakçıları heç biri əlahiddə və xüsusi bir üstünlük tələb etməli deyillər. Bu, Azərbaycanın haqlı mövqeyidir. Yunanistan indi cəhənnəm oduna yanır, istəyir ki, hər kəs onu bu cəhənnəm odundan xilas etsin. Hansı ki, xilas olmaq üçün birinci özü cəhd etməlidir. Düşünməlidir ki, Avropa Birliyində, onun vahid valyuta sistemində olanda götürmüş olduğu kreditlərin haqq-hesabını aparmalıydı, hara, necə xərclədiyini araşdırmalıydı. Yunanistan kimi dünya demokratiyasının beşiyi olan bir ölkədə baş nazir 100 milyon rüşvət alıb köhnə gəmiləri Yunanıstanın gətirib, alınan kreditlər ciblərə axıbsa, indi də Yunanistan hamıya meydan oxuyursa, bu, qəbulolunan deyil. Ona görə ki, Yunanistan Azərbaycanı etirazını bu şəkildə ifadə etdi. Təəssüf edirəm. Olimpiya Oyunlarının beşiyi olan Yu-

"Onda Qərb niyə bizi müdafiə etməirdi, Jirinovskini susdurmurdu?"

Çünki Almaniya ilə Azərbaycan arasında yüksək münasibətlər mövcuddur. Bir müddət öncə ölkə prezidenti Almaniya Mərkəli yüksək səviyyəli görüş keçirmişdi. Bunun səbəbi mənə belli deyil və çox böyük təəssüf hissi keçirirəm ki, niyə belə oldu. Hər halda bu da anti-Azərbaycan qüvvələrinin təsiri altında baş verən nəticədir.

- Hətta Jirinovskinin Azərbaycana istəməsi mesajları belə təsəvvür yaradır ki, Avropanın burdakı zəifləyən mövqələrini şimal qonşumuz ələ keçirir. Bu, belədirmi?

- Birmənalı şəkildə, tam məsuliyyətlə deyirəm ki, Azərbaycan dövləti, onun prezidenti İlham Əliyev Azərbaycanın suverenliyinə təhlükə törətməmək prinsipi ilə məhrəbən qonşuluq şəraitində yaşasın. Bu gün də Azərbaycan onu etdiyi üçün Qərbdən böyük təzyiqlər, təhdidlər var. Qaldı Jirinovski və ya digər Rusiya siyasətçilərinə, meqer Qərb Jirinovskinin necə bir siyasətçi olduğunun fərqi

fəaliyyət göstərmir. Biz Rusiya ilə münasibətlərimizdə gərginlik yaratmalı deyilik.

Mən demirəm ki, Azərbaycan yaranmış vəziyyətdən son dərəcə əndişələnir və özü üçün böyük təhlükə hiss edir. Yox! Sadəcə olaraq Azərbaycan Rusiya amili üzərində baş vermiş hadisələrdən ehtiyatlanaraq öz siyasətini özünün dövlət maraqlarına uyğun şəkildə qurur. Biz heç bir halda Rusiya ilə üz-üzə gəlməyə çalışmalı deyilik. Biz çalışmalıyıq ki, Rusiya ilə münasibətlərimiz normal olsun, ikitərəfli, qarçılıqlı, faydalı münasibətlərə söykənsin, bir-birinin daxili işlərinə qarışmamaq, bir-birinin suverenliyinə təhlükə törətməmək prinsipi ilə məhrəbən qonşuluq şəraitində yaşasın. Bu gün də Azərbaycan onu etdiyi üçün Qərbdən böyük təzyiqlər, təhdidlər var. Qaldı Jirinovski və ya digər Rusiya siyasətçilərinə, meqer Qərb Jirinovskinin necə bir siyasətçi olduğunun fərqi

- Fəzail bəy, diplomatik korpusda nə baş verir, ortada üsyanmı, itaətsizlikmi, yoxsa xarici projem var? Səfir Rif Məmmədov ətrafında baş verənləri nəzərdə tuturam...

- Mən neçə illərdir sizinlə əməkdaşlıq edirəm və daim bütün məsələlərə peşəkər səviyyədə yanaşmanın tərəfdarı olmuşam. Diplomat öz fəaliyyətini diplomatik qaydalar haqqında Beynəlxalq Konvensiya, Milli Məclisin qəbul etdiyi qanunlar çərçivəsində qurmalıdır. Əgər diplomat siyasətlə məşğul olursa, buyursun, diplomatik fəaliyyətdən istefa versin, ya bir siyasi partiya yaratsın, ya da fəaliyyətdə olan siyasi partiyalardan birinə üzv olsun, siyasətdə sözünü desin. Axı diplomata yaraşmaz ki, öz profilində o cür fikirlər yazsın. O, diplomatik qaydaların bütün mahiyyətinə, diplomatiyanın etik qaydalarına tamamilə ziddir. Ona görə də mən onların bu cür yanaşmalarını əlləməlik hesab edirəm və düşünürəm ki, onların diplomat kimi geri çağırılması hökmən həyata keçirilə bilər. Deyək ki, mən siyasətçiyəm, amma diplomatik pasportum var, indi diplomatik pasportdan istifadə edim, gədim diplomatik görüşlərdə səfirin, konsulun əvəzində danışıqlar aparım, buna necə baxırlar, bu, anormalıq olmazmı? Diplomatin siyasətlə məşğul olması da eyni məsələdir.

Mən bilmirəm Məmmədov kimin yanındadır, niyə bunu etdi. Hər halda bütün qazanı qarşıdır, çömçə rolunu oynayan o oldu. Qazanın dibini qarşıdır, orda-burda gizlənenlər də üzə çıxdı, onunla birgə öz fikirlərini ifadə etdilər. Mən düşünürəm ki, bu, xüsusi bir projenin tərkib hissəsidir. Ola bilsin ki, həmin şəxs ayrı-ayrı xarici ölkələrin, Azərbaycanı xoş münasibət bəsləməyən ölkələrin xüsusi xidmət orqanları tərəfindən ələ keçirilib, ruslar demişkən, "verbovat" olunub. Bunlar hamısı araşdırılmalıdır. Ancaq hər halda hadisə xoşagəlməz deyil və bu hadisəyə görə həmin diplomatlara heç cür haqq qazandıрмаq mümkün deyil.

□ Elşad PAŞASOY

Müsavətdə məlum mühacir qalmaqalı böyüyür. Partiyanın saxta mühacirlərlə bağlı verdiyi bəyanat mətbuata "bomba" kimi düşdü. Ardınca qarşılıqlı ittihamlar başladı. Başlayan prosesdə əsas gündəmə gələn şəxs Belçikada oturmağa çalışan mühacir Elnur Mirzəyev oldu. Buna səbəb də Müsavatın bəyanatında onun adının keçməsidir.

Heç şübhəsiz ki, son günlərdə mühacirlərlə bağlı mətbuat və sosial şəbəkələrdəki yazılar bir çox həqiqətləri üzə çıxardı. Əsas tənqid hədəfi Müsavat rəhbərliyi oldu. Səslənən ittihamlarda diqqət çəkən məqamlardan biri də son 6 ayda partiyanın 483 nəfərə Müsavat üzvü olmağa bağlı arayışların verilməsi iddiası oldu. Bu iddiaları İsveçrədə yaşayan Elbəy Həsənlı səsləndirdi. "Son 6 ayda Müsavat Partiyası tərəfindən vətəndaşlara 483 arayış verilib. Əksəriyyəti də Gülağa Aslanlı tərəfindən imzalanıb. Bunları kimlərə və niyə vermişiniz? Ən əsası, neçəyə vermişiniz? Bu elə bir faktdır ki, prokurorluq orqanları dərhal üzə çıxaraçaq. Çünki həmin arayışı satın alan vətəndaşların 90 faizi artıq ölkədə yoxdur, xaricə mühacir olmağa gediblər. Təsəvvür edirsinizmi miqyası? Bunlara cavab ver, Gülağa Aslanlı. Mən filan yerdə yox idim demənin sən bu cinayətdə olma-

Gülağa Aslanlı "mühacir biznesi" ittihamlarına cavab verdi

"Həyatımda mənə olan ən ağır ləkədir..."

Gülağa Aslanlı

man anlamına gəlməz. Sən cinayətkarsan və həbs olunmalısın ki, Müsavat adından cinayət edən hər kəsə ibrət olsun".

Barəsində səslənən ağır ittihamlarla bağlı Müsavatın İcra Aparatının rəhbəri Gülağa Aslanlı "Yeni Müsavat"ə açıqlamasında bunları dedi: "Qoy istədiklərini desinlər, sonda hamısına birlikdə cavab verəcəm. İndiki halda isə əgər bu insanların əllərində hansısa səhv hərəkətimi təsdiqləyən faktlar varsa, yubanmadan aidiyyəti orqanlara təqdim etsinlər. Bundan sonra cavab verməyə hazırım.

Eyni zamanda, mən də haqqımda şər-böhtan, yalan xəbər yaydıqlarına görə o şəxslərin cəzalandırılması istiqamətində araşdırmalar aparıram".

Gülağa Aslanlı partiya da son günlərdə səslənən ittihamlarla bağlı hər hansı bir araşdırma aparılmadığını da qeyd etdi: "Olan bir şey üçün araşdırma aparılmadıdır. Olmayan bir şey üçün nə yaradılmadı? Şər üçün nə yarada bilərik? Elbəy Həsənlı başdan-ayağa iftira, yalandır. Onun barəmdə yazdıqlarının biri belə təsdiq olunarsa, hər şeyə hazırım. Amma bu ittihamların partiya da araşdırılmasına gerek yoxdur. Əgər partiya gerek bilərsə, hər hansı araşdırma aparıla bilər. İndiki halda söylənilən fikirlərin içərisində həqiqətə uyğun heç bir şey yoxdur. Dedikləri fikirləri buyurub təsdiq edə bilməzlər".

Müsavat funksioneri hədəf seçilməsinə də münasibət bildirdi: "Bu, vahid bir mərkəzin əməlləridir. 15 gün bundan öncəyə qədər məndən

çox Səxavət Soltanlı və Elman Fətahdan yazırdılar. Göbərəndə ki, bir şey alınmadı, indi növbəti hədəf kimi partiya da vəzifəsinə görə ikinci şəxs sayılan Gülağa Aslanlı seçdilər. Haqqımda yazılanlar tamamilə yalan, iftiradır. Bu adam görün hansı səviyyəyə yiyəsidir ki, iştirak etmədiyim məclisdə şəkil çəkdirilərə "dirijor"luq etdiyimi yazır. Hər iftiranı bağışlaya bilərdim, amma o məsələni bağışlaya yayaçağam. Həmin vaxt Moskvada idim. Qardaşım əməliyyat olunurdu. Tofiq bəy telefonla başsağlığı verdim. Bunu Müsavatda bilməyən yoxdur. O deyir ki, gözümlün qarşısında baş verib. Ona inananlar da ola bilər. Həyatımda mənə olan ən ağır ləkədir. Bunun üstündən keçməyəcəyəm".

Sonda qeyd edək ki, bu işin araşdırılmasında Azərbaycanı aidiyyəti dövlət orqanları da maraqlı olmalıdır. Çünki istənilən halda bu cür müzakirələr ölkənin imicinə də ağır zərbə vurur.

□ Cavansir ABBASLI

Partiyadan konsulluq kimi istifadə edənlər

Xəlid KAZIMLI

Bu mövzuda əvvəllər də bir neçə dəfə yazmışıq. Ancaq hazırda bu söhbət aktualdır və ona yenidən münasibət bildirməyə ehtiyac var. İndi sizə mühacirətə getmək təşəbbüsü ilə bağlı canlı şahidi olduğum iki olaydan bəhs edəcəyəm.

20 il öncəydi, 1995-ci ilin parlament seçkilərinə buraxılmayan Müsavat partiyası zərbə almışdı, buna baxmayaraq, partiya axın vardı, hər gün yeni üzvlər qəbul edilirdi. Bir gün rayon təşkilatının növbəti iclasında bir nəfər otağa daxil oldu və partiya qəbul olunmaq istədiyini dedi. Adanın bəzburutuna, üst-başına baxdıq və baxışdıq. O dönməyə bəlkə də heç bir nazirin bu cür səliqəli və bahalı geyimi yox idi. Adam rifah saçdı, sanki yüksək rəngli diplomatdır və elə indəcə Moskvadan gəlib. Sual çıxdı: bu hara, Müsavat hara? Bu nədən birdən-birə müxalifətçi olmaq istəsin ki? Soruşduq, sorğuladıq. Məlum oldu ki, adam bizim rayondandır, doğrudan da Moskvadan gəlib, biznesmendir. Ona xalq hərəkatı, Müsavat, müsavətçilik ideologiyası ilə bağlı suallar verdik. Heç birinə cavab verə bilmədi və qəfilən səmimi şəkildə dedi: "Eloğlular, mən Müsavat, Cəbhə, müxalifət-zad bilən adam deyiləm. Moskvada işim-gücüm var. Amma vəziyyət dəyişib. Ortaqların Almaniya köçüblər, işimizi də ora köçürmüşük. Mən də Almaniya getməliyəm. Bundan ötrü siyasi sığınacaq almalyam. Dostlar deyirlər ki, Müsavatın biletini al, gəl, təşkil edək. Ona görə gəlmişəm".

Onun bu cür səmimi danışığı rayon təşkilatının rəhbərlərindən bir-ikisinin xoşuna gəldi, dedilər, gəlin qəbul edək, qoy bir eloğlumuzun işi də bizim hesabımıza düzəlsin. Amma təşkilatdakı idealist, prinsiplial şəxslər qəti etiraz etdilər, dedilər ki, yox, bu gedib Almaniya milyonçu olacaq, biz burda polis dəyənəyinin altında qalacağıq, bundan bizə nə şeyir var.

Polemika uzandı və axırda qərara gəldik ki, əgər adam partiya biletini alıb dərhal ölkədən gedəcəksə, onda nə Müsavata, nə də bu xalqa bir fayda olmayacaq. Ona görə də eloğlumuzu pərt-pəjmürdə halda yola saldıq. O da bizə borclu qalmadı, qapıdan çıxanda AXC-Müsavat hakimiyyətinə qarşı qısa və nifrətəməz bir çıxış etdi. Məlum oldu ki, adam bütün təbiəti ilə xalq hərəkatına, Müsavata qarşı olan bir şəxsdir, sadəcə, işi aşırımsı deyər sifətinə saxta təbəssüm verərək, bilet almağa gəlib.

İkinci epizod isə günü, ayı, ili ilə yadımdadır. 2003-cü ilin oktyabr ayının 13-ü idi, prezident seçkilərinə iki gün qalmışdı. Müsavat partiyasının qərargahında və "Yeni Müsavat" qəzetinin redaksiyasında partiya üzv olmaq üçün gələnlərin əlindən iynə atsan yerə düşməzdi. Onların içində yaşı 70 civarında olan, geyimindən, kecmindən keçmiş vəzifə adamı olduğu hiss edilən, ötkəm xasiyyətli bir ağsaqqal da vardı. Yaxınlaşıb partiya üzv olmaq istədiyini dedi. Onu yeni üzvlərin qəbul olundu ikinci mərtəbəyə göndərməzdən öncə bir az danışdırdım, sinninin bu çağında partiya keçməkdə məqsədinin nə olduğunu soruşdum.

Ağsaqqal da səmimi danışdı, dedi, oğlu, gəlini, nəvələrini Hollandiyada yaşayır, indi istəyirlər ki, o da gəlsin, deyiblər, bundan ötrü Müsavatın bileti lazımdır, ona görə partiya keçmək istəyir ki, bileti alan kimi getsin. Onu aşağıya göndərdik, ta bilmədik, növbəyə durub partiya keçə bildi, ya yox.

Bu cür insanlar çoxdur. Onlar hər zaman oyaqdırlar, tendensiyaları hamıdan tez duyurlar, başqalarından qabağa düşmək, aradan vaxtında çıxmaq üçün hər üsula əl atır, hətta siyasi partiya konsulluq kimi istifadə etməyi bacarırlar.

İndi bəzi dostlar deyirlər ki, eybi yox, bir sıra həmvətənlərimizin həyatı bu cür dəyişirsə, kömək edək, getsinlər, sıxıntıdan qurtulsunlar.

Ancaq bir həqiqət var: o cür adamlar heç burda da sıxıntı deyillər, bir seçkiyə qatılmazlar, bir mitinqə çıxmazlar, həmişə ortada yeyib qıraqda gəzlər, faydalanmaq lazımı gələndə isə hamıdan qabağa soxularlar. Belələrindən nə bu ölkəyə, nə müxalifətə heç bir fayda yoxdur. Əksinə, xaricə yerləşdikdən bir müddət sonra biletini alıb gəlmiş partiya düşməni kəsilir, Azərbaycanın səfirliklərinə gedib özlərini xidmətə təklif edirlər.

Təsəvvür edin, ölkədən guya ki, "təqib-təzyiq üzündən" qaçblar, amma iki ildən sonra səfirliklərin oyuncağına, maşasına çevrilirlər.

"Böyük yeddilər" in sammiti Ukrayna böhranını çözə biləcəkmiki...

Elxan Şahinoğlu: "Nə Rusiya geri addım atır, nə də Qərb geri çəkilir; toqquşmaların müharibəyə çevrilmə ehtimalı var"

Dünya Almaniyada "Böyük yeddilər" in (G7) sammiti işə başlayıb. Sammit Bavariya Alplarındaki Elmau qəsridə keçirilir. Almaniya kansleri Angela Merkelin dövləti ilə buraya ABŞ prezidenti Barak Obama, Fransa prezidenti Fransua Olland, Böyük Britaniya, İtaliya, Kanada və Yaponiyanın baş nazirləri David Kameron, Matteo Pentsi, Stiven Xarper və Sindzo Abe gəliblər. Avropa İttifaqı İnstitutlarını Avrokomissiyanın və Avropa İttifaqı Şurasının sədrleri Jan-Klod Yunker və Donald Tusk təmsil edirlər.

BMT-nin baş katibi Pan Gi Mun və Beynəlxalq Valyuta Fondunun direktoru Kristin Laqard sammitə qonaq qismində dəvət olunublar.

G7 çərçivəsində Efiopiya, Liberiya, Nigeriya, Seneqal, Tunis, Cənubi Afrika Respublikası və İraq rəhbərliyinin təmsilçiləri ilə görüş keçiriləcək.

Sammitin əsas mövzuları iqtisadi artım, iqlim və təhlükəsizlik siyasəti, Ukrayna böhranı, Suriya böhranı, İŞİD-lə mübarizə kimi məsələlərdir.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu hesab edir ki, G7 sammitinin gündəmində həddən artıq çox mövzuların müzakirəsi var. Bu mövzuların müzakirə etmək məcburiyyətindədirlər, vaxt da azdır. Ən çox müzakirə ediləcək mövzulardan

biri Rusiya-Ukrayna məsələsi ola bilər: "Onsuz da G7-nin əsasını təşkil edən Qərb ölkələri Rusiyaya qarşı çox ciddi sanksiyalar qəbul ediblər və bu sanksiyaları hələ yumşaltmaq fikrində deyillər. Eyni zamanda düşünürəm ki, bu sammitdən sonra sanksiyalar sərtləşsin. Amma məsələnin digər tərəfi var ki, Minsk sazişi imzalanıb atəşkəsə riayət olunmalıdır. Amma son günlər lokal da olsa çox ciddi toqquşmalar qeydə alınıb. Bu toqquşmaların müharibəyə çevrilmə ehtimalı var. Nəzərə alaq ki, yay aylarıdır və adətən yay aylarında müharibələr şiddətlənir. Düşünürəm ki, bu məsələlər də müzakirə olunacaq. Nə Rusiya geri addım atır, nə də Qərb geri çəkilir. Hərəsinin öz ısrarlı mövqeyi var və onu mü-

Elxan Şahinoğlu

dafiə edirlər. Digər tərəfdən Ukrayna daxilində də heç bir proses getmir. Çünki Minsk sazişinə görə həm separatçılar tərəfindən, həm də Ukrayna hakimiyyəti tərəfindən müəyyən addımlar atılmalıdır. Lakin tərəflərdən heç biri addımlar atmır və qərribə bir durum yaranıb. İlk baxışdan sanki münəqişə dondurulub, amma biz diqqət etdikdə görürük ki, heç də dondurulmuş münəqişəyə də bənzəmir, faktiki toqquşmalar qeydə alınır, Rusiya öz siyasətindən geri çəkilmir. Bu günlərdə Vladimir Putinin

İtaliyaya səfəri öncəsi verdiyi müsahibəni oxudum. Putin deyir ki, Rusiya Qərbin atacağı addımlara adekvat addımlar atacağıq. Sanksiyalar tətbiq ediləndə bir müddət Rusiyada iqtisadi problemlər yaşandı və belə ehtimallar irəli sürüldü ki, bəlkə bu problemlər Moskvanı Ukrayna məsələsində güzəştə getməyə məcbur edə bilər. Amma bu ehtimallar özünü doğrultmadı".

Ekspert vurğuladı ki, Kırım xeyli vaxtdır işğal olunub və Rusiyada prezident kim olur-olsun artıq Kırımın geri qaytarılması mümkün deyil. Qalır Donbas məsələsi. Putin Donbasın Ukrayna tərkibində varlığını qəbul edir, amma separatçılara təsirləri vasitəsilə Ukraynanın problemlərinin daha da artırılmasından da vaz keçmir. Mixail Saakaşvilinin Odessa vilayətinə qubernator təyinatında da Rusiya amili var: "Rusiyanın planlarından biri separatçılığı Ukraynanın mərkəzlərinə doğru irəlilətməkdir. Saakaşvilin Qərbin istəyi ilə ona görə bu vəzifəyə gətirildi ki, Rusiyanın bu planlarını poza bilsin. Artıq Rusiya ilə Dnestryanı arasında əlaqə kəsilir. Bütün bunlar da aydındır ki, Rusiyanı daha da sərtləşdirə bilər və indi gördüyümüz nisbi atəşkəs yenidən pozula bilər. Hər halda bütün bu perspektivlər G7 sammitində müzakirə ediləcək. Bu sammitin Ukrayna böhranını çözə biləcəyi gözlənilir".

□ Etibar SEYİDAĞA

İyunun 4-də günorta saatlarında Kür çayının Kürdəmirdən keçən hissəsində boğularaq dünyasını dəyişən müsavətçi gənc Oruc Novruzov (Danyal bəy) bir gün sonra torpağa tapşırılıb. Dəfn mərasimi mərhumun yaşadığı İsmayılın Lahıc qəsəbəsində keçirilib. Yas mərasimində Müsavat başkanı Arif Hacı başda olmaqla, partiya rəhbərliyi, eləcə də, mərhumun yaxınları və müsavətçi gənclər iştirak edirdilər.

***

Yolları bərabər vəziyyətdə olması dəfn töreninə gecikməyimizə səbəb oldu. Artıq biz Lahıcda olanda, O. Novruzov torpağa qovuşmuşdu. Yas mərasiminin keçirildiyi ata yurdunda bizi ilk qarşılayan mərhumun bacısı Səyyarə Novruzova oldu. Bacısının dilindən səslənən "qardaşım getdi", "mən onsuz nə edəcəm", "qardaş, mənə niyə tərək etdin" feryadları hamımızı qəhərə boğdu. Mərasimdə iştirak edən hər kəs hələ də faciənin şokundan ayılmamışdı. Hamının gözlərində kəder var idi. Mərhumun atası Bağır kişi nə qədər təmkinli görünməyə çalışsa da, üzündən övlad itkisinin əzabını duymamaq mümkün deyildi. Ömrünü müsavətçilik ideologiyasına həsr edən məğrur ata, Danyalı (Orucu) da bu ruhda böyütmüşdü.

Bağır Novruzovla oğlunun ölümünün səbəbləri ilə bağlı söhbət etdik. Mərhumun atası oğlu ilə bərabər ən yaxın əqidədaşını da itirdiyini söylədi: "Oruc görüb ki, uşaqlar çimər. Bərk istədiyinə görə, o da sərincəmə istəyib. Kanalı yaxınlığına gələndə qəflətən ayağı sürüşüb, düşüb kanala. Kanalı içərisindən iki turba keçir. Başı həmin turbaya dəyib. Meyiti gördüm. Başı bərk əzilmişdi. Dəmirə dəyən kimi ölüb. Çünki o əzilməyə beyni davam getirməz. Evdən çıxanda kanala getməməyi dəfələrlə tapşırırdım. Çünki kanalların içərisinin demirle dolu olduğunu yaxşı bilirdim. Günorta saatlarında hadisə baş verdi. Meyit axşam saatlarında çıxarıldı. Oğlum şəhiddir. Çünki halal pul qazanmaq üçün getmişdi. Sürümüz var, onu otarırdı. Heç vaxt haram pul arxasınca getməzdi. İnsanı yaşadan ümidir. Sona qədər ümidim var idi. Amma olmadı. Danyal birdəfəlik getdi. Oğlum yaxşı üzürdü. O, heç vaxt əyilmədi. Kişi kimi yaşadı. Pul düşkünü deyildi. Ona əqidesinə görə çox təzyiqlər oldu. Amma sınımadı. Ailəmiz çox faciələr yaşayıb. Qardaşımı Qaxaxıstanda öldürdülər. Sanki faciələr yaşamağa öyrəşmişik. Oruca əminin adını vermişəm. Yeniyetmə yaşında öldürüldü. Danyal ləqəbini özü götürmüşdü. Şeyx Şamilə və müridlərinə böyük hörməti vardı. Onun müridlərindən birinin adını götürdü. Oğlum bu vətəni ürəkdən sevirən bir insan idi. Danyalla ata-baladan əvvəl dost idik. Aramızda dostluq bağı var idi. Ölümü ilə bu bağ qırıldı. Mənə "Ağam" deyirdi. Nə məsələ olsa, mənimlə məsləhətləşirdi. Çox diri-baş uşaq idi. Çətin anlardan məharətlə çıxırdı. Səhv edən kimi, anında üzr istəyirdi. Bir daha etdiyi səhvi təkrarlamazdı. Müsavətçi əqidədaşımı itirdim. Barışmaqdan başqa çarəmiz də

Kürdə boğulan müsavətçi gəncin ölüm səbəbləri..

Gənc fəal toyuna hazırlaşırıdı; Oruc Novruzov bacısına sonuncu dəfə Azərbaycan bayrağını əmanət edib; Müsavətçi gənc Lahıc torpağında dəfn edilib

yoxdur. Hamımızı Allah yaradıb. Sonunda hamımız bu həyatdan köçəcəyik. Amma çox tez həyatdan köçdü Danyal. Allah rəhmət eləsin. Dəstəyə görə hər kəsə təşəkkür edirəm".

Müsavətçi gəncin bacısı Səyyarə Novruzova qardaşının son dəfə ona Azərbaycan bayrağını əmanət etdiyini qeyd etdi: "İnsan gedəndə sevdiyini ən sevdiyi insana əmanət edir. Mən də qardaşımı Allaha əmanət etdim. Bir bacı kimi, çox təəssüf edirəm. Gənc idi. Həyatı Nərgiz də getdi, Danyal da. Hara baxsam, qardaşımı görəcəm. Ondan mənə bayrağımız yadigar qaldı. Gedəndə demişdi ki, göz bəbəyin kimi qoru. Bundan sonra hara getsəm, o bayraq mənimlə olacaq. Xəbəri eşidəndə, şokdan uzun müddət ayılmadım. Atam, anam şikəst adamlardır. Sonuncu dəfə evdən çıxanda dedi ki, qayıdanda evlənəcəyəm. Çox sadə, səmimi, eyni zamanda sərt insan idi. Haqsızlığa dözmürdü. Həmişə deyirdi ki, zülm olan yerdə, ədalət ola bilməz. Onunla bağlı öm-

rüm boyu unutmayacağım xatirələr qaldı. Sevdiyi bir qız var idi. Çox zəngin idilər. Qızın atası çağıraraq qardaşıma dedi ki, əqidəndən geri çək, qızımı sənədən yaxşısına verəsi deyiləm ki. Çünki qızın atası dövlət işində işləyirdi. Oruc isə qəti şəkildə bundan imtina etdi. Qardaş itkisi çox ağır olur. Yoxluğuna alışmaq bizim üçün çətin olacaq. Çox zülmələr çəkirdi. Zəhmətkeş qardaş idi. Sanki öləcəyini bilirmiş kimi, facebook parolunu bir həftə öncə mənə vermişdi. Heyf qardaşımdan. Yaşamaq istəyirdi, gələcək arzulan var idi".

Mərhumun dayısı Əhtiyar Məmmədov da çox üzgün idi: "Uşaqlar deyirmiş ki, bir-iki gün də qalaq. Amma Oruc razı olmayıb. Sanki ölümə tələsirmiş. Meyitini gördüm. Suyu atılan kimi ölüb. Çünki meyit şişməmişdi. Qısa olsa da, bacım oğlu şərəflə yaşadı".

O. Novruzovun qardaşı Babək Novruzov yeganə qardaşının ölümü ilə banşa bilmədiyini söylədi: "Qardaş itkisi belimi qırdı. Dünyam dağıldı. Xəbəri eşidəndən sanki mən də ölmüşəm".

Səyyarə Novruzova: "Sevdiyi bir qız var idi..."

Danyal Kürə düşərkən onun yanında olan Fərman adlı şəxs gördüklərini belə nəql etdi: "Sürünün qabağında mən gedirdim. Danyal arxada idi. Günorta vaxtı dedi ki, bərk istəyirdi. Yaxşı üzünü bilirdim. Yanımızdan aralanıb çimməyə getdi. Bir azdan uşaqların qaçdığını gördüm. Nə baş verdiyini soruşanda dedilər ki, kanalda batan var. Ətrafa baxdım, Danyalı görmədim. Onda bildim ki, boğulan odur. 102-yə zəng vurdum. Ondan sonra xilasedicilər gəldi. 2 saatdan sonra gəldilər. Uzun axtarışlardan sonra tapıldı. Uşaqlar Danyala deyiblər ki, o yerdən tullanma. Hətta dəmir olduğunu da deyiblər. Sözlərinə inanmayıb. Uşaqlar qorxub qaçıblar. Sürüşmə ehtimalına inanmıram. Paltarlı çimməsinə səbəb çirkli olması idi. Mənə əvvəldən demişdi ki, paltarlarımı yuyacam. Batmasından 10 dəqiqə sonra xəbər tutdum. Uzun müddət idi ki, yoldaşlıq edirdik. Çox yaxşı yoldaşlığı var idi. Qardaşdan bəlkə də, yaxın idik. Dostu darda qoymayan, mərifətli, mərəd birisi idi. Onun ölümü mənə ağır təsir etdi. O, daim yaddaşımızda qalacaq".

***

Yas mərasimi vaxtı Danyalın anası oğlunun müsavətçi

gənc dostlarını yanına çağırırdı. Bir ananın feryadını yaxından eşitmək çox ağır idi. Ana oğlunun mübarizəsini sona qədər davam etdirməyi xahiş etdi. Müsavətçi gənclərin hər biri daim onların yanında olacaqlarını, Danyalın mübarizəsini sona qədər davam etdirəcəklərini söylədilər.

Yas mərasimindən sonra müsavətçilər mərhumun məzarını ziyarət etdilər. AXCP üzvü Məhəmməd Məcidli fatihə verdikdən sonra çıxışlar oldu.

Müsavət başkanı Arif Hacı O. Novruzovun siyasi proseslərdə daim aktiv iştirak etdiyini bildirdi: "Orucu Danyal kimi tanıyırdıq. O, siyasi proseslərə məktəbdə oxuduğu vaxtlardan dəstək verən gənc idi. Müsavata bağlı insan idi. Azərbaycanın gələcəyi üçün hər cür fədakarlığa hazır olan adamlardan biri idi. Gənclərə məxsus bəzi xüsusiyyətlər ona da məxsus idi. Müəyyən ziddiyyətli xüsusiyyətləri olsa da, demokratiyaya daim töhfəsini verib. İki il öncəki prezident seçkilərində də çox fədakarlıq etmişdi. Müsavat, cəmiyyət üçün böyük itkidir. İlk növbədə, ailəsi üçün ağır itkidir. Allah rəhmət eləsin".

Müsavətin sabiq Divan üzvü Tural Abbaslı Danyalın apardığı mübarizəsini qalibiy-

yətlə başa çatdıracağını söylədi: "Onun bütün hədəflərini yerinə yetirəcəyik. Əminəm ki, valideynləri bunun şahidi olacaqlar. Danyal hər şeydən əvvəl, sədaqətli dost idi. Dostlarını heç zaman çətin vəziyyətdə qoymazdı. Allah sevdiqlərini öz yanına daha tez aparır. Qəbri nurla dolsun".

Müsavət Məclisinin üzvü Lətafət Məlikova bildirdi ki, Danyal ölümü ilə də Müsavata xidmət etdi: "İlk dəfə Lahıca gəlirdim. Danyalın ölümü bizi burada topladı. Lahıc deyəndə əvvəllər Rəsulzadə, Elçibəy yada düşürdü. Bundan sonra Lahıc deyəndə, Danyalı da xatırlayacağıq. Axır qədimiz olsun".

Müsavət Divanının üzvü Başxanım Abbaslı Oruc Novruzovun onun əziz qonaqlarından biri olduğunu qeyd etdi: "Danyal müsavətçi qadınların istəkli idi. Ən əziz qonaqlarımdan biri olub. Qeyrətli gənclərimizdən biri idi. Qəbri nurla dolsun. Belə bir gənci itirmək xalqımız, Müsavatımız üçün çox ağırdır".

Hüquq müdafiəçisi Elşən Həsənov tezliklə gənclərin Danyalın arzularını yerinə yetirəcəklərini bildirdi: "Müsavətçi gənclər daim bir arada olublar. Onlardan biri də Danyal idi. İnanıram ki, onun arzularını gənc dostları yerinə yetirəcəklər. Allah rəhmət eləsin".

Müsavət Qadınlar Birliyinin keçmiş sədri Ellada Məmmədli sarsıdıcı xəbəri şokunda olduqlarından danışdı: "Nərgizin qırışı təzə çıxdı. İndi də Danyalı itirmək bizim üçün çox ağırdır. Hər birimizin qəlbində onun yeri var. İki həftə öncə mənə dedi ki, mütləq bu il toy edəcəyəm, hamınızı çağıracağam. Bilməzdim ki, ilk dəfə ayağımı Danyalın yasına görə Lahıca basacağam. Olduqca ağır itkidir. Başımız sağ olsun".

Müsavət başqanının sabiq müşaviri Əhəd Məmmədli müsavətçi gəncin özünə seçdiyi Danyal Sultan ləqəbinə layiq olduğunu söylədi: "Danyal həyatda seçdiyi yoldaşlarına, getdiyi yoldakı əqidə dostlarına sadıq idi. Sona qədər sadıqlığını qorudu. Bizim üçün ağır itki oldu. Bizdən getdi. Müsavat Danyal, Nərgiz, Alqayıtdır. Bu yolda həyatlarını veriblər. Danyal Müsavat tarixində Alqayıt kimi şəhiddir. Allah bizlərə səbir versin".

□ **Cavanşir ABBASLI**
 Fotolar müəllifindir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Dağlıq Qarabağ danışıqlarında ötən ilin 27 oktyabrından başlayan növbəti durğunluq zolağı davam edir. Belə görünür, problemin həllinə əsas məsul olan qurum - ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri də vaxtaşırı bölgəyə səfər etməklə öz missiyalarını bitmiş hesab edirlər.

Status-kvonun uzanması isə, təbii ki, ən çox Azərbaycanın maraqlarına cavab vermir, çünki ərazisi işğal altında olan tərəf, işğala məruz qalan ölkə məhz odur. Bu üzdən rəsmi Bakı ölkənin hərbi qüdrətini durmadan artırmaqla yanaşı, vasitəçilik institutuna yeni dinamika vermək üçün də yollar axtarındadır. Bu yollardan biri həmsədrlik institutunun digər sanballı və daha obyektiv mövqeli dövlətlər, məsələn, Almaniya, Böyük Britaniya hesabına genişləndirməkdir. Türkiyənin namizədliyi də öz yerində.

Doğrudur, hələ ki, Ermənistan və Rusiya buna skeptik yanaşır, ona görə ki, İrəvan təzə və daha obyektiv vasitəçi dövlətlərdən ehtiyat edirsə (indiki 3 həmsədr kifayət qədər ermənipərəst mövqedə-

dir), Moskva da vasitəçilik missiyasını başqa bir dövlətlə bölüşməkdə, sadəcə, maraqlı deyil.

***

Diqqət çəkəndir ki, ötən həftə bölgəyə səfəri çərçivəsində Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi prosesində Minsk Qrupunun yeganə "dialoq formatı" olduğu qeyd edilən ATƏT-in fəaliyyətində olan sədri, Serbiya XİN başçısı İvica Daçiç eyni zamanda Bakının Minsk Qrupunun genişləndirilməsinə dair təklifinin də müzakirə ediləcəyi ehtimalının olduğunu söyləyib.

"Azərbaycan mənə Minsk Qrupunda fəaliyyət göstərən həmsədrlərin sayının artırılmasına dair öz təklifini təqdim edib. Bu, yeni təklif deyil, lakin belə bir təklifin qəbul olunması üçün bütün iştirakçı ölkələrin

Əksinə, məhz Azərbaycanın Avrasiya İqtisadi Birliyində olması Qarabağ məsələsinin həlli üçün şərait yetişdirə bilər. Yeni ardıcılıq belə olmalıdır - öncə Avrasiya Birliyinə üzv olmaq lazımdır ki, Qarabağ məsələsi həll ediləndən sonra Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olmayacaq, əksinə, Azərbaycan üzv olandan sonra Qarabağ konfliktini həllini tapa bilər".

Rusiyalı politoloq bir daha xüsusi vurğulayıb ki, "Azərbaycan Dağlıq Qarabağ məsələsi həll ediləndən sonra Avrasiya İqtisadi Birliyinə üzv olmayacaq, əksinə, Azərbaycan üzv olandan sonra Qarabağ konfliktini həllini tapa bilər".

Həmsədrlik "üçlük"dən "beşliyə" çevrilsə...

ATƏT sədri də formatın dəyişdirilməsini mümkün sayır; ancaq daha vacibi "vasitəçi" Rusiyanın destruktiv rolunu neytrallaşdırmaqdır; Kremlin "danışan dili"ndən Bakıya yeni Qarabağ şantajı...

konsensus əsasında qəbul olunmuş qərarı olmalıdır", - Daçiç İrəvanda Ermənistan xarici işlər naziri Edvard Nalbandyanla birgə mətbuat konfransında deyib.

ATƏT sədri Ermənistan dan əvvəl Bakıda Azərbaycan rəhbərliyi ilə görüşdüyünü xatırladaraq bu təklifin müzakirə olunacağı ehtimalını is-

etməyib, lakin əlavə edib ki, Minsk Qrupu öz işini davam etdirməlidir. O, İrəvanda Bakı görüşləri əsnasında dediyini bir daha təkrar edib ki, ola bilsin, status kimi çətin olmayan müəyyən məsələləri müzakirə etmək mümkündür: "Gündəlik həyata aid - itkin düşənlər, qaçqınlar məsələlərini araşdırmaq olar. Digər tərəfdən, müharibə şəraiti davam etdiyi zaman bu mümkün deyil. Bu, o deməkdir ki, sülhü gücləndirməli, atəşkəs rejiminə əməl edilməsinə dair çoxdan imzalanmış razılaşmaları möhkəmləməliyik".

***

Bu yerdə yada salmaq ki, ATƏT PA-da Siyasi məsələlər və təhlükəsizlik komitəsi sədrinin müavini, deputat Azyay Quliyev Almaniya və Türkiyənin münaqişənin Minsk Qrupu çərçivəsində həlli prosesinə yaxından cəlb edilməsi və 3 ölkədən ibarət həmsədrlik institutunun dəyişdirilərək "5-lik Sədrilər Şurası" (ŞŞ) ilə əvəz olunması haqqında məsələ qaldırılıb. ATƏT sədri Dacic azərbaycanlı deputatın təklifinin müzakirə ediləcəyini bildirmişdi.

Ancaq həmsədrlik "5-lik formatına da keçsə, bu hələ problemin avtomatik həllinə gətirəcəyi anlamı verməməlidir. Çünki nə qədər ki, Rusiya Qarabağ məsələsinin həll olunmamış qalmasında ma-

raqlıdır, proses çox da uzağa getməyəcək. Ta o vaxta kimi ki, Rusiya amili zəifləsin və xeyli təsirsiz hala gətirilsin.

Kremlin Qarabağla bağlı əsas hədəfi isə bellidir: həll edilməmiş və ya dondurulmuş Qarabağ münaqişəsi hesabına Azərbaycan və Ermənistanı öz orbitində saxlamaq. Son olaraq bu yanaşmanı, "Beynəlxalq Avrasiya Hərəkatının" lideri, Kremlin "danışan dili"lərindən sayılan Aleksandr Duqin bir daha ortaya qoyub.

"Azərbaycan Avrasiya İqtisadi Birliyinə daxil olarsa, o zaman Qarabağ mövzusu tamam ayrı anlam qazanacaq, necə ki, Türkiyə və Yunanistan NATO-ya üzv olandan sonra Şimali Kipr məsələsi başqa məna qazandı".

Musavat.com-un məlumatına görə, Duqin bu fikri Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədovun bu yaxınlarda Rusiya mediasına müsahibəsində söylədiyi "Azərbaycan Avrasiya birliyinə üzvlük haqda Dağlıq Qarabağ problemi nizamlanandan sonra fikirləşə bilər" şərtinə münasibət bildirərək deyib.

Onun sözlərinə görə, məhz o halda Dağlıq Qarabağ məsələsində real tərəqqi başlaya bilər: "Yalnız bir məqamı deməliyəm ki, Azərbaycan tərəfdən belə bir şərt qoyulması ki, əvvəlcə Qarabağ problemi nizama salın, sonra biz üzv olarıq, doğru yanaşma deyil.

Beləcə, bir daha aydın olur ki, Rusiya Azərbaycanı Avrasiya Birliyinə qoşmaq üçün Qarabağ məsələsində heç olmasa kiçik irəliləyişin olmasında da maraqlı deyil. Ona görə ki, o, öncə Azərbaycanı qurumda üzv görmək istəyir, sonra guya Qarabağ problemi yoluna qoymaq üçün hərəkətə keçəcək.

Ancaq Azərbaycan artıq bir dəfə bu acı təcrübədən keçib: Ermənistanla birgə vahid dövlətdə - SSRİ tərkibində olanda. Fəqət, bu, Dağlıq Qarabağ ixtilafının yaranmasına, "böyük qardaş" Rusiyanın onu həll etmək əvəzinə, daha da qızışdırmasına mane olmayıb. Keçilmiş uğursuz yola təzədən qayıtmağın nə anlamı ola bilər ki?

Odur ki, bir qayda olaraq Kremlin mövqeyini dilə gətirən Aleksandr Duqinin şantaj xarakterli, Azərbaycanı tələyə salmaq niyyəti güdən "həll modeli" keçməz və Bakının şərti tam yerindədir - öncə Qarabağ, torpaqlar azad edilməlidir! Bundan ötrü də 10 vasitəçi olsa belə, ən əvvəl "vasitəçi" Rusiyanın destruktiv rolu neytrallaşdırılmalıdır.

Duqinin təklifi isə faktiki surətdə Ermənistan kimi Azərbaycanın da əbədiyyən Rusiya boyunduruğuna salmaqdır. Sonra isə Qarabağ məsələsi yada da düşməyəcək.

Fransa portalı Dağlıq Qarabağdan yazıb

"Beynəlxalq birlik Ukrayna məsələsindəki prinsipliliyini Azərbaycana münasibətdə göstərmir..."

Fransanın "Contrepoints" portalında "Dağlıq Qarabağ münaqişəsi: Fransa vasitəçi kimi rolunu yerinə yetirməlidir" adlı məqalə yerləşdirilib (AzərTAC). Məqalədə münaqişənin tarixindən, onun Cənubi Qafqaz regionunun inkişafına vurduğu ziyanından, problemin həlli istiqamətində dünya birliyi tərəfindən kifayət qədər səy göstərilməməsindən bəhs edilir. Qarabağ məsələsinin daim gündəmdə olduğu diqqətə çatdırılır.

Məqalədə bildirilir ki, dir.

Azərbaycan çoxsaylı maraqların toqquşduğu Cənubi Qafqaz kimi həssas bir regionun aparıcı dövlətidir. Zəngin enerji resurslarına malik əhalisinin ekseriyətini müsəlmanların təşkil etdiyi Azərbaycan Avropa ilə Asiyanın qovuşuğunda yerləşir, Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları ilə başlayan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Cənubi Qafqaz regionunun inkişafına ciddi maneə yaradır.

Müəllif ATƏT-in Minsk Qrupunun 20 ildən artıqdır bu problemin həllində vasitəçilik etməsinə baxmayaraq, onun fəaliyyətinin indiyədək nəticəsiz qaldığını da qeyd edir. Məqalədə habelə, ikili standartlardan da bəhs edilərək Ukrayna məsələsində nümayiş etdirilən mövqenin ərazisinin 20 faizi işğal altında olan Azərbaycana münasibətdə göstərilmədiyi vurğulanır.

"4 aya mənzillər sahiblərinə təhvil veriləcək"

Bakı meri "Yeni Müsavat"a danışdı; Hacibala Abutalıbov yanan mənzilə görə kompensasiya almağandan da danışdı

Hazırda Bakıda bir neçə istiqamətdə iş gedir. Bir tərəfdən yanan binalar təmir olunur, sakinlərə kompensasiya verilməsi məsələsi hələ də gündəmdədir. Digər tərəfdən binalardan yanğına həssas üzlüklərin sökülməsi prosesi davam edir. Bu binaların hansı materialla üzlənəcəyi maraqla gözlənilir.

Bundan əlavə, Bakının mərkəzində "Sovetski", "Beşmərtəbə" adlanan ərazilərin sökülməsi gözlənilir. Bütün bunların fonunda Bakı I Avropa Oyunlarını qarşılaşmağa hazırlaşır. Belə bir vəziyyətdə proseslərin nə yerdə olması və aparılan işlərlə bağlı yaranan suallara aydınlıq gətirmək üçün "Yeni Müsavat" Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Hacibala Abutalıbovla müsahibəni təqdim edir.

- Hacibala müəllim, Binəqədi rayonunda yanan binada təmir işləri ilə bağlı vəziyyət nə yerdədir?

- Binada yüksək səviyyədə işlər gedir. 4 aya o mənzillər sahiblərinə təhvil veriləcək.

- Xətai rayonunda yanan binanın sakinləri təmir işlərinin keyfiyyətsiz aparılmasından narazıdılar, siz nəzarət edirsinizmi?

- Bütün bu deyilənlər yaldızdır. Orada belə hal yoxdur. Xətai rayonunda yanan binada zərər dəyən mənzillərin sahiblərinə hər birinə 15 min manat kompensasiya verilib, təmir də yüksək səviyyədə aparılır. Gələn ayın sonunadək mənzillər sakinlərə təhvil veriləcək.

- Yanan binanın sakinlərinə sağlamlığa dəyən ziyanı görə kompensasiya nə zaman ödəniləcək?

- Nazirlər Kabinetinin bu haqda qərarı var və bütün işlər ona uyğun aparılır. Qərarda belədir ki, zərərçəkmişlərə 20 min manat ödənilsin. Binada 56 mənzil var idi, lakin iki mənzil əlavə olaraq ayrı-ayrı bölündüyü üçün 58 mənzil hesablandı. Bu mənzillərin sahiblərinin hər birinə 20 min manat ödənilir. Xəsarət alanlara, yeni yanğın zamanı xəsarət alması ilə bağlı xəstəxanadan, Səhiyyə Nazirliyindən arayış gətirilənlərə 5 min manat, vəfat edənlərin hər birinə görə ailələrinə 15 min manat ödənilir. Mənzil sahiblərindən 52 nəfəri kompensasiya ilə təmin olunub. 6 mənzil sahibinə kompensasiya ödənilməsi qalıb. Bunlardan biri mənzil sahibi olan qaynana ilə evində qalan oğul və gəlin arasındakı mübahisədir. Onu birinci gün həll etməyi planlaşdırırıq. Qalan 5 nəfərin işi isə vərəsəlik hüququnun bərpası ilə bağlıdır. Vərəsəlik hüququnun bərpası prosesi 6 ay çəkir. 6 ay ərzində kim məhkəmə yolu ilə həmin mənzillərin vərəsəlik hüququnu alaçaqsa, bu barədə məhkəmənin verdiyi arayışı aparıb banka verməklə pulunu ala biləcək.

- Binaların üzlüklərinin sökülməsi nə zaman yekunlaşacaq və hansı materialla üzlənməsi nəzərdə tutulur?

- Bakı şəhərində olan binaların hamısından üzlüklər tamamilə sökülüb. İndi Mətbuat və Ziya Bünyadov prospektlərində binaların üzlükləri keramika-qranitlə üzlənir, Mətbuat prospektində ağ daşla üzlənən, yalnız evvanları yanğına səbəb ola biləcək materialdan olan 6 binanın evvanı betonla üzlənəcək. Nəbət prospektində bütün binalar təmizlənib, onların hamısı və digər binalar Almaniyadan, Finlandiyadan və Amerikadan gətirilmiş və xüsusi təlimatla nəzərdə tutulmuş rənglərlə boyadılacaq. İyun ayının 10-na qədər bu işlər yekunlaşmalıdır. Bütün işlər ayın 10-da qurtaracaq.

- Bakıda hansı ərazilərin sökülməsi nəzərdə tutulur və nə zaman başlanacaq?

- Söküntü işləri artıq başlayıb. Hazırda "Sovetski" adlanan ərazi sökülür. Orada 4 mərhələli sökülmə gedəcək. Birinci, artıq "Sovetski"də sökülüntü işləri son mərhələyə gəlib çatıb. İkinci, "Nizami" metrostansiyasının istiqaliliyyət küçəsinə qədər olan ərazi, "Təzəpir" məscidinin ətrafındakı evlərin sökülməsi nəzərdə tutulur. Üçüncüsü, "Beşmərtəbə"nin yanından Şəmsi Bədəlbəyli küçəsinə paralel olan küçələrdə, Dilərə Əliyeva, Vidadi küçələrinin sökülməsi nəzərdə tutulur. Sökülən ərazilər yalnız və yalnız yüksək səviyyəli yaşllaşdırma və istirahət zolaqlarına çevriləcək.

- Hacibala müəllim, son sualımız: Bakı Avropa Oyunlarına hazırkıdır?

- Avropa Oyunlarına yüksək səviyyədə hazırlıq var. Bütün idman zalları və stadionlar, su idman stadionları hamısı Avropa Oyunlarına tam hazırdır. Mən əminəm ki, biz yüksək səviyyədə bu oyunları başa vura biləcəyik.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

"Şərurlu İsfəndiyar" kimi tanınan iş adamı İsfəndiyar Axundovun ətrafında qalmaqla sənəginim. Çox vaxt bu qalmaqlara rəvac verən də elə iş adamının özüdür. Ə.Əhmədov küçəsi ev 35, mənzil 7 ünvanında qeydiyyatda olan Niyaməddin Şəfayətli "Şərurlu İsfəndiyar"dan şikayətçidir.

Redaksiyamıza yolladığı məktubda N.Şəfayətli yazır ki, Yeni Yasamal, Xiyabani küçəsi ev 18 ünvanında yerləşən "Mur-Ay" MMC tərəfindən inşa edilmiş 14 mərtəbəli binanın 1-ci mərtəbəsində yerləşən 300 kv.m-lik qeyri-yaşayış sahəsini alıb: "Bir neçə gün öncə İsfəndiyar Axundovun qardaşı İmran Axundov və Aydın adlı şəxs əmlakıma hücum edərək dağıtmağa cəhd göstərdi. Bu şəxslər ərazimdə gedən təmiri dayandırdı, reklam plakatlarını sökməyə cəhd etdilər. Səbəbini dəfələrlə soruşsam da, heç bir məntiqli cavab vermədilər. Yalnız İsfəndiyar Axundovun göstərişini yerinə yetirdiklərini dedilər. Tələbləri isə bu oldu ki, könüllü olaraq əmlakımı İsfəndiyar Axundova təhvil verməliyəm. Əks halda həyatımın belə təhlükədə olduğunu dedilər. Hazırda mən bu qanunsuz dəstənin fəaliyyəti nəticəsində faktiki olaraq mülkiyyətimdən məhrum edilmişəm və əraziyə buraxılmıram. Mənə qısa müddət verilib və bildirilir ki, ilk olaraq, əmlakımı yandıracaqlar. Bildirim ki, həmin binada yüzlərlə sakin yaşayır. Hamının həyatı təhlükədə təhlükədədir".

Məktub müəllifi yazır ki, hadisə barədə dəfələrlə yazılı müraciət etməyimə baxmayaraq heç bir tədbir görülmür: "Cəzasızlıqdan ruhlanan Axundovlar mayın 30-da mülkiyyətimə məhv etdilər. Anladım ki, İmran və İsfəndiyar Axundov qardaşları və ətrafındakı şəxslər kimlər tərəfindənsə himayə edilir və toxunulmazdırlar. Halbuki bu, cənab İlham Əliyevin yürütdüyü siyasətə tam ziddir. Mənim minlərlə manatlıq mülkiyyətimə məhv edən, həyatıma təhlükə törədən, orqanlardakı himayədarları ilə açıq-aşkar qürrələnen "toxunulmaz" İmran və İsfəndiyar Axundov qardaşları barədə tədbir görülməsini rica edirəm".

Müəllif məktubuna əlindən alınan əmlaklarının fotolarını da əlavə edib. Həmin fotoları da təqdim edirik.

"Şərurlu İsfəndiyar"dan digər şikayətçi isə Qarabağ döyüşçüsü Hikmət Nəcəfəliyevdir. Naxçıvanda Qıvrıq batalyonu tərkibində ermənilərə qarşı döyüşmüş H.Nəcəfəliyev yazır ki, İsfəndiyar Axundov mənzilini vermədi-

"Şərurlu İsfəndiyar"

mülkümü yandıraçağını deyir"

İş adamından şikayətçi olan Qarabağ veteranı imdad diləyir

yinə görə ailəsi ilə birgə kirayədə yaşamağa məcburdur. Şikayətçinin yazdığı məktubdan belə aydın olur ki, ona və digər payçılara tikilib təhvil verilməli olan mənzilləri Ələkbər Zeynalovun rəhbəri olduğu "İN Eksklyuziv Servis"lə İsfəndiyar Axundovun rəhbəri olduğu "Safari-N" MMC tikib təhvil verməli olub. Lakin şəriklər arasında narazılıq onları da evsiz qoyub: "Ələkbər Zeynalovun bildirdiyinə əsasən 2006-cı ildə "Safari N" MMC ilə bağladığı müqaviləni İsfəndiyar Axundov ondan alaraq ofisində cırıb. Özünü isə döyərək qovub. İ.Axundov 2008-ci ildə özünə sərf edən şəkildə başqa bir müqavilə hazırladı. İsfəndiyar Axundov bildirir ki, "İN Eksklyuziv Servis" MMC-nin rəhbəri Ələkbər Zeynalovun 2006-cı il müqaviləsinə əsasən mənzil satmaq hüququ olmayıb. Qeyd edim ki, 2006-cı və 2008-ci il müqavilələrinin 2.1.6 bəndində göstərilir - II tərəfin, yəni "İN Eksklyuziv Servis" MMC rəhbəri Ə.Zeynalovun razılığı olmadan tikintiye, yaşayış və qeyri-yaşayış sahələrinin satışına dair məxfi məlumatları açıqlamır və ya yaymır. Buradan

belə nəticəyə gəlmək olar ki, II tərəfin, yəni "İN Eksklyuziv Servis" MMC-nin rəhbəri Ə.Zeynalovun həmin 1 bloklu binadan mənzil satmaq səlahiyyəti qarşılıqlı razılaşma nəticəsində olub. Əgər olmaybsa, onda mənzillərin satışına dair məxfi məlumatların yayılması üçün Ə.Zeynalovun razılığı niyə tələb olunur? 2008-ci ildə İsfəndiyar Axundov onlar arasında 2006-cı ildə bağlanmış müqaviləni dəyişərək, sonradan özünə uyğun 2008-ci ildə müqavilə hazırlayıb. Müqavilələrə baxdıqda edilən saxtalaşdırma əyani olaraq görünür. Bu barədə dəfələrlə istintaq və məhkəmə orqanlarına bildirməyimizə baxmayaraq, "Safari-N" MMC-nin rəhbəri Axundovun bu kimi əməllərinə hüquqi qiymət verilməyib. İstintaq idarəsi İsfəndiyar Axundovun bu kimi saxtakarlıqlarına və bu yolla vətəndaşlardan aldığı mənzillərin hər kv.metri üçün 200-250 manat əlavə pul tələb edib almaqla korrupsiya əməlləri törətməsinə hüquqi qiymət vermək istəmir. Kifayət qədər əsasların və faktların olması istintaqın gedişində "Safari-N" MMC-nin rəhbəri

olan onun qardaşı İmran Axundovun cinayət məsuliyyətinə cəlb olunması üçün əsas verirdi. Bunlara baxmayaraq istintaq və məhkəmə orqanları işə qərəzli yanaşaraq və İsfəndiyar Axundovun təsiri ilə bizim hüquqlarımızı təmin etmədi. Evim və ya pullarım geri qaytarılmır. Mülki qaydada Yasamal məhkəməsində "Safari-N" MMC və "İN Eksklyuziv Servis" MMC-yə qarşı müqavilə

üzrə ödədiyim pulların cavabdehlərdən tutulması və bu tutulmanın Yeni Yasamal yaşayış massivində yerləşən mübahisəli binaya yönəldilməsi iddiası verdim. Əsasların olmasına baxmayaraq hakim Sərdar Mehriyev bizim iddianı təmin etmədi. Həmin qətnamədən Bakı Apelyasiya məhkəməsinə apelyasiya şikayəti verdik, lakin hakim Mehdi Əsədovun sədrliyi ilə 22 dekabr 2014-cü ildə keçirilən prosesdə hakimlər "Safari-N" MMC-nin nümayəndəsinə sual etdilər ki, niyə 42 zərərçəkənə ev və pul verməmiş, digər zərərçəkənlərə evlərini və ya pullarını verməmiş? Növbəti prosesdə isə İsfəndiyar Axundovun təzyiqindən sonra hakimlər əksinə cavabdeh "Safari-N" MMC-nin maraqlarını təmin etdilər, onların xeyrinə qərar verdilər. Bildirirəm ki, qanuni qüvvəyə minmiş 29.10.2012, 11.03.2013, 23.10.2013-cü il tarixli qərarlarda bizim ödədiyimiz pulların həmin binaya xərclənməsi sübut olunub. İstintaq və məhkəmə zamanı 55 zərərçəkəndən 45 zərərçəkənə İsfəndiyar Axundov tərəfindən zərər ödənilib. Lakin bizə hər hansı ödəniş etmək istəmərlər və İsfəndiyar Axundov deyir ki, şikayət edirsiniz, amma mənə heç nə edə bilməzsiniz"

H.Nəcəfəliyev yazır ki, işsizdir, ailəsinin sosial vəziyyəti günü-gündən pisləşir, dövlət orqanlarından İ.Axundovdan mənzilinin alınması ondan verilməsinə köməklik göstərilməsini istəyir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV
P.S. Yazıda adı hallanan hər kəsi dinləməyə hazırıq.

Heydər Əliyevin göstərişi ilə salınan park xarabalığa çevrilib

“Ədalət” istirahət yeri ədalətsizliklə üzləşib...

Bakıda taleyin ədalətsizliyi ilə üzləşən parklardan biri də “Ədalət” parkıdır. Binə qəsəbəsinin girişində yerləşən park uzun illərdir baxımsız qaldığından istirahət üçün yararlı vəziyyətə düşüb.

Bu parka baxarkən “Bağa baxarsan bağ olar, baxmazsan dağ olar” atalar sözü yada düşür. Bir zamanlar yaşıllıqlar əhatəsində olan parkda indi qurumuş ağaclar, saralmış otlar gözə deyir. Parkın ərazisində ümumiyyətlə, suvarma sistemi

yoxdur. Təsadüfi deyil ki, “Ədalət” parkına qarşı bu ədalətsizlik ədalət ilahəsi sayılan Femida heykəlinin “gözü önündə” baş verir. Artıq baxımsızlıqdan heykəl də qəzalılıq vəziyyətdədir.

Parkın girişində qoyulan hündürlüyü 3-4 metr olan Fe-

mida heykəli indi ədalətin deyil, baxımsızlığın və viranəliyin simvoluna çevrilib. Heykəlin ətrafındakı yaşıllıq sarı samanlığı xatırladır. Parkın ərazisi təmizlənməyindən hər tərəf zibillə doludur.

Binə qəsəbəsi sakinlərinin verdiyi məlumata görə, bu park mərhum prezident Heydər Əliyevin göstərişi ilə salınıb. Parkın bu cür bərdad vəziyyətə

düşməsi prezident İlham Əliyevin “Dostluq” parkı ilə bağlı göstərdiyi həssaslıqdan sonra daha çox aktualıq kəsb edir. Parkın adının “Ədalət parkı” olması isə yaxınlıqda 2 saylı cəzaçəkmə müəssisəsinin yerləşməsi səbəbindəndir. Girişdə yazılmış olan “Qoy ədalət zəfər çalsın” şüarı isə bu mənzərə fonunda ironiya kimi səslənir. Hazırda bu şüarın “zəfər çalsın” hissəsi yazılan lövhə qoparılıb. “Qoy ədalət” hissəsi isə pas atıb.

Onu da qeydlər edək ki, bu park gözəndən uzaq bir yerdə deyil. Xarabalığa çevrilən istirahət yeri Binə qəsəbəsinə keçən magistrəl yolun kənarında yerləşir və əminliklə demək olar ki, qəsəbənin bələdiyyə və icra nümayəndələri hər gün dəfələrlə bu parkın önündən keçirlər. Qəsəbə sakinlərinin sözlərinə görə, “Ədalət parkı” vəziyyəti elə qəsəbənin sosial durumunun göstəricisidir.

Sakinlər deyir ki, rayon icra başçıları parkların salınmasını heyətə keçirsələr də, sonradan bu parklara qulluq üçün ayrılan vəsaitləri mənimsəyirlər. Nəticədə qəsəbənin yeganə parkında ağaclar, yaşıllıqlar quruyub, skamyalar qırq-sökük vəziyyətdədir.

Əlavə edək ki, qəsəbənin yolları da bərdad vəziyyətdədir. İritonajlı yük maşınları intensiv olaraq bu yollarla hərəkət etdiyindən yolların daha tez dağılmasına səbəb olur.

□ **Nərgiz Liftiyeva**
Fotolar müəllifindir

Mühaciri də “kitayski” ...

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Avropada yaşayan mühacirlərlə bağlı layihənin belə səs-küy doğuracağı, insanları, təşkilatları... üz-üzə qoyacağı bilsəm... edərdimmi? Heç düşünmədən deyirəm: edərdim, yəni, yenidən, bir daha redaksiya tərəfindən verilən bu səfər təklifinə “hə” deyərdim. Niyə? Çünki jurnalın işi faktı yazmaq, hadisə yaratmaq, bilinməyənləri üzə çıxarmaqdır. Kimin nə deməsindən asılı olmayaraq, bir-iki ağzıgöycüyün gördüyü ağı boz adlandırmasına fikir verməyə-rək yoluna davam etməkdir. Bilənlər bilir, bilməyənlərə isə xatırladım ki, “Yeni Müsavat”ın məlum mühacir müsahibələri ölkədə ciddi səs-küy doğurdu, kimlərinə partiyadan çıxması, kimlərinə saxta partiya biletinin ifşa olunmasına qədər getdi hadisələr və getməkdə də davam edəcək, bəlli. Bəs niyə müzakirələrdə ağzıgöycüklər bu müsahibələri, onu yazanı, onu dərc edən qəzeti ittiham edir? Mən ondan danışıq deyirəm...

Bəli, bu, Azərbaycan mətbuatında bir ilk idi. İdeya fərqli və parlaq idi, bu günə qədər edilməmişdi, edildi və uğur da qazandı. Bu baxımdan həmkar qısqanclığını, qıçığını normal qəbul etmək olardı. Zərbəli sayaq “hə, nolsun” deyənələri də boş verərdik və veririk də... Amma çoxları ağzını Allah yoluna qoyub dedi ki, guya səfər astronomik məbləğlər hesabına başa gəlib, demək ki, kiminsə barmağı var, məqsəd var, məram var... Bunu deyənlərə elə özümün keçirdiyim kimi, qaçaqçaqda, sürət qatarlarında, taksidə, təyyarədə... 10 gün boyunca 6 ölkə, 10-a yaxın şəhər gəzməyi, nəfəs belə dərmədən 50-yə yaxın reportaj, müsahibə yazmağı, kəsəsi, belə “lüks səfəri” arzulayıram. Üstəlik, nəzərə alanda ki, səfər zamanı əsasən xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin evində qaldım, onların qonağı oldum, bir çox hallarda onların nəqliyyat xidmətindən yararlandıım (onlar sağ, siz salamat, kim istəyir dəqiqləşdirə bilər), bu halda redaksiyanın ciddi paralar xərcləməsindən də söhbət gedə bilməz. Yəni, layihəyə qara yaxmağa çalışanlara bir quş, arqumentləri də özləri kimi kasaddır.

Yaxşı, indi nəticə etibarilə kimləri nə narahat edir? Kimlərinə saxta mühacir olması? Ölkəsində təzyiqli görmədiyi halda xaricə saxta sənədlər düzəldərək getməsi? Bu saxtakarlıq faktlarının üzə çıxması? Tamam, buna görə qəzetə minnətdarlıq etməyiniz lazım deyilmi? Bu faktların aşkarlanmasına vəsələ olduğu üçün “sağ ol, var ol” deməməlisizmi? O zaman bu nə hücum, bu nə qovğa? Əks arqumentə bax: hökumət saxta mühacirlərə bağlı bu faktlardan müxalifət partiyalarına qarşı istifadə edəcəkmiş... Həmin məntiqə gözümlərin qabağında baş verən hansısa bir qətli, korrupsiya olayını, heç, amma heç bir hadisəni də... işıqlandırmamalıyıq. Bundan sevdiyimiz, bir çox hallarda naməslu hesab etdiyimiz insanlara qarşı da istifadə oluna bilər eyni məntiqə, ehtimallarla... Ehtimalla, şahmat oynayırmış kimi qəzetçilik etmək isə mümkün deyil. Gedirsən, faktı görürsən, yazırsan, mənafe-zərbə dilemmasına girsən, yazı yaza bilməzsən.

Zarafat deyil, on ildən artıq davam edən bir saxtakarlıq faktı üzə çıxıb. Kimi dindirirsən, deyir, “düz yazmışsınız, Avropada saxta mühacir çoxdur, amma...” Bəli, hərənin öz “amma”sı var, amma həqiqət birdir. Məlum olur ki, hamı bu bərdədə bilirmiş, hamının canı yanırmış buna görə... Amma biz yazmışıq, narahat olublar. Bəs harda qaldı aşkarlıq, söz azadlığı, demokratiya?

Həqiqət də nədir? Kimlərinə saxta sənəd alması bərdədə faktı xarici ölkələrdən birinin Mıqrasiya Xidməti Müsavat Partiyasına xəbər verib, sorğu yollayıb. Partiyanın səlahiyyətli nümayəndəsi bununla bağlı geniş bir bəyanat yayıb... Yəni, olayların başlanğıcı, istinad nöqtəsi budur. Və indi nə baş verir? Siyasi partiyalar onların adından saxta vəsiqə alanlara etiraz edir, bu durumdan narazıdır. Ortada bir qrup sənəd alverçisi var, onların ifşasını istəyirlər. Saxta sənəd alanlara iddia edir ki, aldadıllar... Kəsəsi, tərəflər narazıdır, biz faktı üzə çıxarıyıq. Hər iki tərəf danışır, biz orbitlik edirik, son nəticədə gerçək üzə çıxacaq. Mübahisə qızıqdıca, faktlar sənədlərlə bir-bir ortaya töküləcək, hamı saxtakarları da, sənəd alverçilərini də tanıyacaq. Və o zaman hər kəs dönüb, bu prosesi yazan qəzetə təşəkkür edəcək, haqsızlıq edənlər isə üzr istəyəcək. Mən buna əminəm.

Ona görə də sonda deyəcəyiniz sözləri əvvəldə deməyin. Bu kommunistlik, bu qaragürüçülüqlə... yumşaq deyim, gülməli görünürsünüz. Kimsə güzgüdə özünü əyri görürsə, ora daş atmasın. Bunun bumeranq effekti verməsi də var, unutmayın...

Redaksiyadan: Rəsmi olaraq bildirik ki, müxbirimizin Avropaya səfəri “Yeni Müsavat” qəzetinə 600 avrodan da az məsrəfə başa gəlib. Bunun da içərisində yalnız gediş bileti, Avropadakı xırda xərclər, Brüssel - Yöteborg uçaq bileti, iki halda qatar biletlərinin məsrəfləri (toplam 150 avro) yer alır. Bütün xərclər sənədləşdirilib, balansla salınıb. Digər xərclər, o cümlədən də müxbirimiz üçün geri dönüş bileti ölkədə tanınan və “kitayski” olmayan siyasi mühacirlərimiz tərəfindən qarşılıb. Firsətdən istifadə edərək, bir daha siyasi mühacirlərimiz Kamil Tağısoya, Hacı Hacılıya, İlham Həsəna, Ələvsət Əliyevə, Vəfa və Kamal Qasimovlara, Kənan Hacıbəroğluna, Firudin Ələsgərə, Mirzə Sakitə, Eldəniz Yusibova, Sərdar Ağayevə, Natiq Ələsgərova, İsa Sadiqova və digər dostlara dərin təşəkkürümüzü bildiririk. Layihənin gerçək sponsorları onlardır - hərənin payına nə qədər məsrəf düşüb. Kimi bilet alıb, kimi evini və süfrəsini açıb, kimi də arabası ilə sürücülük edib...

Allah razı olsun və əvəzini versin.

Dini komitədən şeyxə Ramazan dəstəyi

Komitə QMI-nin rəsmi təqvimindən fərqli təqvimlər çap edib yayanlara xəbərdarlıq etdi...

“Zaman-zaman dindən müəyyən maraqlar üçün istifadə edən bəzi qruplar ölkəmizdəki ənənəvi dini dəyərlərlə uyğunluq təşkil etməyən, dindarlar arasında fikir ayrılığı yaradaraq vəhdət və həmrəyliyə xələl gətirən tədbirlər görməklə öz məkrli məqsədlərinə nail olmaq istəyirlər. Təcrübə göstərir ki, xüsusilə ölkə əhəmiyyətli tədbirlərin keçirildiyi vaxtlarda ictimai sabitliyi pozmaq üçün bəhanə arayan bəzi qruplar xüsusilə aktivləşirlər”

Bunu Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dini qurumlarla iş üzrə şöbəsinin müdiri Əliheydər Zülfüqarov bildirib. Zülfüqarov deyib ki, ölkə əhalisinin 96%-ni müsəlmanlar təşkil edən Azərbaycanda bütün İslam icmaları dini mərkəz kimi Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində (QMI) birləşir. Ona görə də mərkəzləri və havadarları xaricdə yerləşən bəzi müsəlman dini qruplarının bu və ya digər şəkildə Azərbaycan vətəndaşlarına dini-ideoloji kontekstdə müdaxilə etməsi qəbul edilməzdir.

“Hər il olduğu kimi, Ramazan ayı öncəsi QMI-nin Qazılar Şurası və Elmi-dini Şurası ölkə ərazisində Ramazan ayının başlanması və bayram günlərinin vaxtı ilə əlaqədar fətvə verir, ay boyu icra oluna-caq ibadətlərin vaxtları ilə bağ-

lı xüsusi təqvim hazırlayır ki, məhz bu təqvim Azərbaycan ərazisi üçün dəqiq hesablanır. Həmin təqvim QMI ilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Şamaxı Astrofizika Rəsədxanası ilə birgə astronomik hesablamalara uyğun tərtib edilir. Ölkə müsəlmanları ay boyunca bu cədvələ riayət etməlidirlər. Lakin təəssüf ki, vətəndaşlarımız arasında müxtəlif müsəlman ölkələrinə hazırlanan təqvimlərə etibar edənlər də vardır. Qeyd edək ki, “xarici təqvimlər”də çox vaxt qeyri-dəqiqlik və yerli vaxtla uyğunsuzluq olduğundan dindar vətəndaşlarımız arasında çəşqinlik yaranır, nəticədə bir sıra xoşagəlməz

söz-söhbətlər baş qaldırır. Hətta bəzi dindarlar Ramazan bayramını QMI-nin təklifi əsasında dövlətin rəsmi təyini etdiyi gün yox, bu və ya digər təqvimlərə uyğun keçirirlər ki, bu da ölkədəki müsəlmanlar arasında birləşmə, həmrəyliyə ciddi zərbə vurur”.

Dövlət Komitəsinin şöbə müdiri qeyd edib ki, Ramazan ayının xüsusiyyəti və ümumiyyətlə, müsəlman ümmətinin ən üstün keyfiyyəti elliklə, vəhdət içində icra edilən ayınların dərəcəsinin Uca Yaradanın dərgahında daha fəzilətli olmasıdır: “Deməli, müsəlmanların parçalanması, xüsusilə on bir ayın sultanı olan Ramazanda belə halların baş ver-

məsi tək cə təəssüf doğurmur, elə şəri baxımdan da günah sayılır. Uca Yaradan Qurani-Kərimin “Ali-İmran” surəsinin 103-cü ayəsində buyurur ki, “Hamılıqla Allahın ipinə (dininə, Qurana) möhkəm sarılın və (firqələrə bölünüb bir-birinizdən) ayrılmayın!”. Ona görə də bir daha vurğulayırıq ki, vətəndaşlarımız QMI ilə AMEA-nın Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının birlikdə hazırladığı öz təqvimimizdən istifadə etsinlər, mənbəyi məlum olmayan təqvimlərdən uzaq olsunlar. Çünki bu həssas məsələ tək cə dini deyil, elə vahid cəmiyyət kimi milli vəhdətimizin və həmrəyliyimizin vacib təzahürüdür. Eyni zamanda xəbərdar edirik ki, QMI-nin rəsmi təqvimindən başqa müxtəlif dini təqvimlər çap edərək yayanlar qanunla məsuliyyətə cəlb oluna bilərlər. Dövlət Komitəsinin müvafiq şöbələri Ramazan ayı boyunca dini ibadət yerlərində müvafiq monitorinqlər aparacaq, dini ayınları QMI-nin rəsmi təqviminə uyğun icra etməyən icmalar və din xadimləri bərdədə hüquqi müstəvidə ciddi ölçü götürüləcək. Bütün müsəlmanlar üçün birlik və qardaşlıq rəmzi sayılan Müqəddəs Ramazan ayında nifaq və təfriqə halları ilə üzləşməmək üçün vahid rəsmi təqvimdən istifadə məsələsində dindarlarımızın daha həssas davranmalarını, neqativ hallarla üzləşdikləri təqdirdə dərhal məlumat vermələrini xahiş edirik”.

Qeyd edək ki, bundan az öncə QMI sədri, şeyx Allahşükür Paşazadə fərqli təqvimlər hazırlayan bəzi icmalarla bağlı tədbir görülməsi üçün Komitəyə müraciət etmişdi.

□ **NURLAN**

Elnarənin xeyriyyəçiliyinə həmkarlarından reaksiya gəldi

Digər sənət adamları bulaq çəkəlməsələr, məktəb və yol tikdirməsələr də, imkan daxilində xeyriyyəçilik etdiklərini dedilər...

Xəbər verdiyimiz kimi, bu günlərdə muğam ifaçısı Elnarə Abdullayeva Qobustan rayonunda, özünün dediyi kimi, 200 min manata başa gələn bulaq açdı. Doğrudur, sayıqlar yayıldı ki, bulaq artıq quruyub və hətta açılış mərasimində belə quyuya su doldurulub istifadə edilib. Müğənni isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında məlumatı təkzib etsə də bulağın ətrafında yeni təmir işləri aparılmasına ehtiyac olduğunu gizlətməyib.

Lakin bu məsələnin başqa bir tərəfi diqqətimizi cəlb etdi. Belə ki, Elnarə Abdullayeva əməkdaşımıza verdiyi açıqlamada maraqlı nüanslara da toxunmuşdu: "Mənim gördüyüm bu cür xeyriyyə işini heç bir sənətkar etməyib və bundan sonra da bacara bilməz. Hər hansı bir xeyriyyə işi həyata keçirəndə onu imanla, canla-başla yerinə yetirirəm".

Bəs doğrudanmı başqa heç bir sənətçi bu cür xeyriyyəçiliklə məşğul olmayıb? Sualı bir neçə tanınmış sənətçiyə ünvanladığımız.

Əməkdar artist Nüşabə Ələsgərli həmkarının dediyi fikirdə həqiqət olduğunu deyib: "Bəli, mən Elnarə kimi bu cür xeyriyyə işi görməmişəm. Yəni hansısa bulaq və yaxud məktəb açdımamışam. Lakin xeyriyyə tədbirlərində hər zaman həmkarlarımla birgə iştirak etmişəm".

Xalq artisti Könül Kərimova isə özünü əsl xeyriyyəçi adlandırdı: "Mən kifayət qədər xeyriyyə işləri görmüşəm. Lakin onları gündəmə gətirməyi doğru hesab etmirəm. Bu işləri Allah yolunda, Allah naminə görürəm. Buna görə bu haqda danışmağı sevmirəm. Bəzən ətrafım, ən yaxınlarım belə mənim gördüyüm işlərdən xəbərsiz olur".

Tanınmış müğənni Manaf Ağayev də hər hansı xeyriyyə

mənəvi dəstək olmuşam. Gördüyüm xeyriyyə işlərim bu çərçivədən kənar olmayıb".

Müğənni Nazəninin prodüseri, teleaparıcı Tahirə Məmmədqızı sənətinin maddi imkanının yaxşı durumda olmadığını, bu səbəbdən xeyriyyə tədbirləri həyata keçirə bilmədiyini deyib: "Ola bilsin Elnarə xanımın maddi imkanı yüksəkdir ki, belə bir tədbir həyata keçirib. Lakin Nazənin xanımın maddi durumu hazırda yaxşı deyil. Hamı bilir ki, o bir şəhid ailəsini öz himayəsinə götürüb. Bununla yanaşı, onun həbsdə olan qardaşının ailəsi və bir neçə qohum-əqrəbası da müğənninin öhdəsindədir. Nazənin xanım hər zaman xeyriyyə tədbirlərində yaxında iştirak edib".

Əməkdar artist Tünzalə Ağayevanın prodüseri Yalçın Cabbarovun dediyinə görə, həmişə böyük olmasa da müğənni öz xeyriyyə işlərindən qalmır. Prodüserin dediyinə görə, müğənni bir ailəni öz himayəsinə götürərək mütəmadi olaraq onlara yardımlar edir: "Ümumiyyətlə Tünzalə xanım gördüyü işlər barəsində danışmağı sevmir. O, hər hansı bir xeyriyyə işi gördükdə bunu zəkat kimi qəbul edir. Tünzalə xanımın himayəsində bir ailə var və o, hər zaman həmin ailəyə öz maddi və mənəvi yardımını göstərir".

□ Xalidə GƏRAY

Ən faydalı meyvələrdən biri - alça...

Çoxlarının sevimli olan alça meyvəsinin faydası haqqında əksəriyyətimizin az məlumatı var. Öncə onu deyə bilərik ki, alça meyvəsinin 30-a yaxın növü var. Onlardan daha geniş yayılmış alça xalq təbabətində geniş istifadə olunur.

Belə ki, qədim vaxtlarda alça təbabətində ən əhəmiyyətli tonuslaşdırıcı vasitə hesab edilirdi. Cır alçadan "lavaş" da hazırlanır. Alça lavaşı müalicəvi əhəmiyyətə malikdir, xüsusilə də sinqaya qarşı istifadə olunur. Araşdırmalar zamanı məlum olub ki, alça qaraciyər, ürək, böyrək və revmatizm xəstəlikləri, həzm sistemindəki olan narahatlıqlara çox yaxşı təsir göstərir. Mütəxəssislər bildirirlər ki, yetişmiş alça güclü öskürək və vərəm xəstəliyində mühüm əhəmiyyətə malikdir. Həmçinin alça yarpaqlarının şirəsi orqanizmdə olan qurdları öldürür, spazmanı götürür, ürəkbulanmanı aradan qaldırır. Boğaz ağrıları da alça çox faydalıdır. Buna görə də mövsümündə bu meyvədən bol-bol istifadə etmək lazımdır.

Alçadan kompot, cem, marmelad şəklində də istifadə edirlər. Lakin bu məsələdə bir qədər diqqətli olmaq lazımdır, çünki, belə olan halda şəkər vasitəsilə kalori artır. Buna görə də mütəxəssislər tövsiyə edirlər ki, bu meyvəni daha çox bişirmədən, vitamin və mineralları özündə qalan təzə alçadan istifadə edilsin.

Bildiyimiz kimi, alça meyvəsi həmçinin isti yay aylarında arıqlama pəhrizlərində əvəz edilməzdir. Lakin bir çoxları onu daha çox duzla birlikdə qəbul etməyi sevir, çünki, belə daha dadlı olur. Lakin bunun da öz zərərliyi var. Belə ki, meyvəni duzla qəbul etdikdə bədəndə ödem yaranmasına, nəticədə isə insanın kilo almasına səbəb olur. Xüsusən də təzyiq problemi olan şəxslər bu vasitədən uzaq qaçmalıdır.

□ Xalidə GƏRAY

Bakıda yük maşını sərnişin avtobusu ilə toqquşdu - 3 ölü...

Dünən Bakının Sabunçu-Zəbrat yolunda dəhşətli qəza baş verib. Məlumatla görə, yük maşını və sərnişin avtobusu toqquşub. Qəza nəticəsində ölənlər və yaralananlar var.

Anspres-in məlumatına görə, qəzada toqquşanlar 214 sayılı "Daewoo" markalı marşrut avtobusu və "Shacman" markalı yük avtomobildir. İlkin məlumata əsasən, 3 nəfər hadisə yerində ölüb, bir neçə nəfər xəsarət alıb.

Toqquşmanın zərərindən "Shacman"ın sürücüsü avtomobilin kabinesində sıxılmış vəziyyətdə qalıb. Onut cəsədini hadisə yerinə cəlb edilmiş FHN xilasediciləri çıxarıblar.

Faktla bağlı araşdırmalar aparılır. Ölənlər və yaralananların kimliyi araşdırılır.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Ertors" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gozləmədən - lateks hələqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Kisilər!!! Axırncı şans!!!

İsraill təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini

d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meylin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenoması (vazidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saqların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dermansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Elan

Təcili sərfəli qiymətə 4 otaqlı mənzil satılır.

Nərimanov Məhkəməsinin həyatında, Stalin layihəli daş binada 4 otaqlı əla təmirli mənzil satılır. 4/2, ümumi sahəsi 120 kv.m, kupə şkaflı, geniş, işıqlı otaqlar, döşəmə mozaika parket, mətbəx və digər bütün mebellər, böyük vanna otağı, cakkuzi, sakit, təmiz həyatı, parkovka yeri var. Qiyməti 190 min manat. Bundan əlavə 2 maşınlaq daş qarağ da satışıdır. (36 kv.m. qiyməti-50.000 AZN.) Mənzilin bütün sənədləri qaydasındadır, mebelləri ilə bir yerdə satılır.
Tel: (051) 984-90-63

Qəbələdə çox mənzərəli yerdə 60 sot sahəsi olan bir bağ satılır. Bağda 75 ədəd meyvə ağacı var. Hündür dağın düz ətəyindədir. Kvadrat şəklindədir. Qazı, suyu, işığı var. Bakı-Qəbələ yolundan 800 metr məsafədədir. Qiyməti razılaşma yolu ilə. Hissə-hissə ödəniş mümkündür.
Əlaqə telefonu: (055) 206-14-61

Qəbələ rayonunda tam işlək vəziyyətdə olan parket fabriki bütün avadanlıqları ilə birlikdə satılır. Qiyməti razılaşma yolu ilə. Hissə-hissə ödəniş mümkündür.
Əlaqə telefonu: (055) 206-14-61

Təcili! Mehdiabadın gözəl mənzərəli və hündür yerində 3.5 sot torpaq sahəsi satılır.
Bütün sənədləri qaydasındadır. 1 sot qiyməti 7500 və 3.5 sot cəmi 26250 AZN.
(055) 740-25-64 ANAR

Binəqədi-Xırdalan şosesi yaşayış massivi, Respublika Dövlət Yol Polisi yaxınlığında əlverişli qiymətə 4 sot torpaq sahəsi satılır. 2,5 metr hündürlükdə daş hasarın içərisində, əla yerdə. İşıq, qaz, su 15 m məsafədə yerləşir. Yenilənmiş kanalizasiya xətti, meyvə ağacları var. Yol asfalt-beton.
Tel: (050) 614-40-24

Özəl tibb müəssisəsinə 3-5 saata gündə işləmək üçün təqaddə olan, damara iynə vura bilən tibb bacısı tələb olunur.
Tel: (012) 437-88-05 (13:00-dan sonra)
(050) 312-72-92 (13:00-dan sonra 17:00-dək)

Dübəndidə Bağlar massivində 10 sot torpaq sahəsi. Dəniz sahilindədir, bütün sənədləri qaydasındadır.
Torpaq sahibi özü satır. 055-215-00-57

Hazırda Azərbaycanda birinci siniflərə qəbul prosesi davam edir. Daha doğrusu, 6 yaş tamam olan uşaqların məktəbə qeydiyyat prosesi yekunlaşıb. Balacalar artıq qəbul imtahanlarını veriblər, sinifləri bəlli olub, sentyabrın 15-dən etibarən məktəblərə axışacaqlar.

"9 ayda 450 manat xərcləmişəm uşağın müəlliməsinə"

Amma hələ 6 yaş tamam olmayan uşaqların məktəblərə sənədləri qəbul olunmayıb. Sənəd qəbulu iyulun 1-dən etibarən başlanacaq. Bununla yanaşı, artıq Azərbaycanda ali məktəb kimi, orta məktəblərə də qəbul ciddi, məsrəfli prosedura olmağa başlayıb. Nəyçün ki, artıq məntiq testləri, qəbul imtahanları zamanı uşaqlara yönəldilən suallar öz mürəkkəbliyi ilə seçilir. Bu səbəbdən də valideynlər uşaqlarını orta məktəbə hazırlamaq üçün il boyu xeyli məsrəf və enerji sərf edirlər.

2 uşaq atası olan Etibar Səlimov deyir ki, 2014-cü ilin sentyabr ayından mayın sonuna qədər uşağını ibtidai məktəb müəlliməsinin yanına, hazırlığa qoyub: "Müəlliməyə ayda 50 manat verirdik. Həftədə 3 dəfə gedirdi yanına. Bu da 9 ay ərzində 450 manat deməkdir. Məgər az puldur? 6 yaşında uşağı da, onun valideynini də yükləmək doğru deyil. Hələ mən hazırlıq kitablarını, testlərini, dəftər-qələm xərclərini demirəm".

İbtidai məktəb müəlliməsi: "Uşaq hazırlığa getməyəndə..."

İbtidai sinif müəlliməsi Səmaye Piriyyəva isə düşünür ki, bu hazırlıqlar olmasa uşaqlar ciddi əziyyət çəkirlər: "Görürsən ki, uşaq məktəbə gəlib, amma elementar qələm tutmağı, "otur" deyəndə oturmayı, "dur" deyəndə durmayı bacarmır. Hələ mən məntiqi nəticələrdən danışmıram. Mən hər zaman valideynlərimə deyirəm ki, sizin çoxunuz uşağınızı qeyseriyə əməliyyatı ilə dünyaya gətirmisiz. Normal doğuşda uşaq daha sağlam olur, beyninə hava daha tez gedir. Travmalı, zədəli, bir çox hallarda isə beynaltı təzyiqlə böyüyən uşaqlarda qavrama, yaddaş olduqca zəif olur, qavramaları daha çətin olur. Bəzən onlara bir sözü başa salmaq üçün nə qədər əziyyət çəkirik. Valideynlər elə bilirlər ki, uşaq gəldi məktəbə, hər şey həll olunmalıdır. Onlara elementar şeyləri öyrətmək heç də asan deyil. Bunun üçün məktəbəqədər hazırlıq vacib şərtidir".

Psixoloqdan rəy: Hazırlıq necə aparılmalıdır?

Uşaq psixoloqu Narın Rüstəmov isə bildirir ki, dünya sistemində uşaqların məktəbə hazırlığı 3 yaşından etibarən başlanır. İlk öncələr pedaqoji (3-4 yaş) hazırlığı,

Onun sözlərinə görə, məktəbə hazırlıq çox vacib məsələdir və Dövlət Strategiyasında da bu məsələ nəzərdə tutulub. A.Əhmədov qeyd edib ki, bir qayda olaraq

"Zəfər" kurslarından başlayaq. Burada məktəbəqədər hazırlıq 4-5-6 yaş uşaqlar üçün nəzərdə tutulub. Kursda ana dili tədrisi, yazı, ingilis və ya rus dili, məntiqi tefəkkürün

lanır və ümumi kursda da maksimum 10 nəfər olur. Bu isə dərslin keyfiyyət əmsalına təsir edir.

"Üç alma" adlı hazırlıq kursunda isə 3 dəfəlik məş-

tərən məktəbəqədər hazırlıq qruplarında təhsil almış, 16 sentyabr - 31 dekabr müddətində 6 yaş tamam olan uşaqlara rəsmi sənəd-arayış veriləcək və onlar müsahibə

Əzizim əziz, hazırlığı ondan da... məsrəfli

Uşağı məktəbə hazırlamaqla ali məktəbə hazırlamağın xərcləri eyniləşir; 5 yaşında uşaq "müəllim yanında" nə öyrənir?

inkışafı, nitq inkışafı, sadə riyazi təsəvvürlərin inkışafı, ətraf aləmlə tanışlıq, intellektual oyunların tədrisi nəzərdə tutulur.

Hazırlıq kursunda dərslər həftədə 3 dəfə keçirilir. Qrup halında olan məşğələlər üçün aylıq ödəniş 80 AZN, fərdi hazırlıq isə 100 AZN-dir.

"Hədəf" kursunda isə məktəbəqədər hazırlıq zamanı ümumi dünyagörüşünün səviyyəsini artırılması, nitqin inkışafı, hərfliyin və rəqəmlərin öyrədilməsi, diqqətin və yaddaşın formalaşdırılması, müqayisə və analogiyanın məntiqi tefəkkürünün formalaşdırılması, əl motorikasının inkışafının formalaşdırılması, ingilis dili ilə ilkin tanışlıq, ekskursiyaların təşkili, bayram və şənliklərin keçirilməsi, dərslər vəsaitlərinin pulsuz təmini nəzərdə tutulub. Kursdan bildirdilər ki, dərsləri peşəkar müəllimlər aparırlar. Mütəxəssislər tərəfindən hazırlanmış dərslər proqramı həftədə 2 dəfə olmaqla 2 saat keçirilir.

"Hədəf" in məktəbəqədər hazırlıq kursu həftədə iki dəfə keçirilir. Qrup halında məşğələnin aylıq ödənişi 60 AZN-dir. Kursdan bildirdilər ki, uşaqlar məktəbə qəbul imtahanlarına uyğun qayda-da, həmin metodika ilə hazır-

götürülmədən I sinfə qəbul ediləcəklər.

Qeyd edək ki, bu gün Bakının 89 məktəbində məktəbəqədər hazırlıq qrupları fəaliyyət göstərir. 2015-ci il dekabr ayının 31-dək 6 yaş tamam olan uşaqların təhsil alıb bildiyi məktəbəqədər hazırlıq qrupları ödənişli əsaslarla aparılır və sonda hazırlıq qrupunu bitirən uşağa rəsmi sənəd - arayış veriləcək. Bu hazırlıq qruplarını keçən və sentyabrın 16-dan dekabrın 31-dək 6 yaş tamam olan xüsusi istedadlı uşaqların artıq məktəbə qəbul olması üçün müsahibədən keçməsinə ehtiyac olmayacaq. Yeni həmin uşaqlar hazırlıq qruplarında iştirak etdikləri üçün müsahibəsiz məktəbə qəbul olunaçaqlar.

Xatırladaq ki, qeydiyyat valideynin (digər qanuni nümayəndənin) özü tərəfindən onlayn və ya istəyi əsasında hər bir məktəbdə yaradılacaq elektron sənəd qəbulu komissiyasında, ya da Bakı şəhərinin hər inzibati rayonunda fəaliyyət göstərəcək alternativ sənəd qəbulu komissiyası tərəfindən aparılır. Müsahibənin nəticələrinə görə, həmin lisey və gimnaziyalara qəbul edilməyən uşaqların valideynləri (digər qanuni nümayəndələri) elektron sistemdə yenidən ümumtəhsil məktəbi seçmək hüququna malikdirlər.

Təhsil Nazirliyi 2015/2016-cı tədris ilindən etibarən ilk olaraq Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən ümumtəhsil məktəblərinin, lisey və gimnaziyaların I sinflərinə uşaqların qəbulunda optimal və səmərəli icra mexanizmi yaratmaq məqsədilə həmin prosesin elektron sistem vasitəsilə həyata keçirilməsini qərara alıb.

□ Sevinc TELMANQIZI

MÜSAVAT

Son səhifə

N 123 (6151) 8 iyun 2015

Gilasın faydaları

Gilas orqanizm üçün olduqca faydalı meyvədir. Gilas gözəl rəngini içərisindəki bioflavonoid antosiyaninlərdən alır. Bu maddələr yaşlanmağı yavaşladan və həzm sistemini ən yüksək səviyyəyə daşıyan antioksidantdır. Gilasın təsiri və faydası rəngi ilə düz mütənasibdir. Gilasın rəngi tündləşdikcə ehtiva etdiyi vitamin miqdarı da artır. Gilas yuxusuzluğun qarşısını alır və sinirləri boşaldır. İştahamı artır, həzm sistemini gücləndirir, yağları yandırmağa kömək edir. Əzələlərdəki fiziki yorğunluqdan əmələ gələn ağrıları və yorğunluğu azaldır. Damar sərtliliyini azaldır, görmə qabiliyyətini artırır. Revmatizm və oynaq ağrılarına xeyir edir və ayrıca qaraciyəri təmizləmə xüsusiyyətinə malikdir. Gilasın sapları belə sağlığımıza faydalıdır. Maddələr mübadiləsi zəif olanlar və həzmsizlik problemi yaşayanlar gilasın saplarından istifadə edə bilər. Yediğiniz gilasın saplarını yuyub qurudub içərisində qaynadıb içə bilərsiniz.

Fala baxan robot

Yaponiyada fəaliyyət göstərən "NTT Docomo" firması insan kimi söhbət edən robotu ictimaiyyətə tanıdıb. "Ohanas" adlı robot insan kimi gündəlik söhbətlər edə bilər. Musiqi dinləyir, fala baxa bilər, hava durumu və yemək haqqında tövsiyələr verə bilər. Mobil telefonlardan, planşetlərdən və kompüterlərdən istifadə edə bilən "Ohanas" davamlı programı yeniləyə bildiyi üçün bütün söhbətlərə cavab verə bilər.

Qoxu ilə ölüm arasındakı əlaqə

Amerikanın Kolumbiya Universitetinin alimləri 65 yaşlı 1169 nəfərə təxminən 40 maddə qoxuladıblar. Daha sonra iştirakçılardan qoxuladıqları şeylərin nə olduğunu qeyd etmələri istənilib. Təcrübədə iştirak edən şəxslərin səhətləri və həyat tərzləri haqqında araşdırma aparılıb. Qoxuları seçə bilməyən 349 nəfərin bir xəstəlikdən, ya da qəza nəticəsində 4 il ərzində öldüyü təsbit edilmişdir.

Araşdırmaya imza atan professor Davangere Devanand ölüm riskinin qoxu hissini azaltdığını deyib. Alimlər qoxu hissini azalması diaqnoz qoyulmamış ağır bir xəstəliyin xəbərçisi ola bilər.

cəyini də deyirlər. Qoxu alma qabiliyyəti azalan şəxslər xarab olmuş yeməklərdən, qazdan boğulmadan

və yağından ölə bilərlər. Araşdırmanın nəticələri "Annals of Neurology" jurnalında yayımlanıb.

Beyniniz haqqında 13 maraqlı fakt

İnsan beyninin ağırlığı təxminən 1.5 kiloqramdır. Bir insanın beynindən gündə ortalama 70 min düşüncə keçir. Lazım olan enerjini təmin etmək üçün beynə dəqiqədə 3 koloqutusu qədər qan gəlir. Bir çox orqan yetkinlik dövrü bitdiyində son halını alır. Ancaq beynimiz, 40 yaşına gələndə qədər inkişafa davam edir. İnsan beynində ağrı hissi təmin edən alıcılar yoxdur. Bu səbəblə də beyin əməliyyatları xəstə oyaq ola-ola da edilə bilər. Bədənimizdəki bütün orqanlar kimi beyin də bəslənmədən təsirlənir. Beynimiz bədənimizdəki ən yağlı orqandır. Yüzdə altmışı yağdan meydana gəlir. Elm hələ də yuxunu necə gördüyümüzü tam açıqlaya bilmir. Nəzəriyyələr arasında ən məşhuru budur ki, beyin oyanıq ikən öldə etdiyi məlumatları bir yerdə yığır. İnsan ən çox beyin hüceyrəsinə 2 yaşında ikən sahib olur. Daim yenilənmə getməyə heç vaxt bu rəqəmi tuta bilmirik. Keçmiş dövrlərdə beyin əhəmiyyətsiz bir orqan olduğu düşünülürdü. Mədə və ürəyə çox daha əhəmiyyət verilir. Hətta qədim Misirdə insanlar mumiyalayarkən beyinləri burunlarından çəkilərək çıxardılırdı. Qadınlarda hamilə ikən beyinləri büzülərək bir miqdar kiçilir. Körpə doğulduqdan altı ay sonra beyin yenə köhnə böyüklüyünə qovuşur. İnsanın daha ağıllı olması ilə beyin böyüklüyü arasında bir əlaqə olmadığı tam sübut olunub. Araşdırmalara görə, beyin bütün həyatımız boyunca 1 kvadrilyon məlumat yığır.

Beynimiz internetə bağlanacaq

"Google" şirkətinin idarə heyətinin üzvlərindən biri olan Ray Kurzveli insan beyninin 20 il ərzində internetə bağlanacağını açıqlayıblar. Kurzvelinin sözlərinə görə, 2030-cu ilə qədər insanlar "hibrit" bir beynə sahib olacaqlar. İnkişaf edən texnologiyanın köməyi ilə beynimizə yerləşdiriləcək olan hissələr internetdən daha rahat istifadə etməyə kömək edəcək. 1990-cı ildən bəri texnologiya sahəsində etdiyi bütün təxminlərlə haqlı olduğunu göstərən Kurzveli, internetə bağlandıqdan sonra beynimizin yaddaşının köçürülə biləcəyini də bildirib.

Qoroskop

(8 iyun) **Səbuhi Rəhimli**

QOÇ - Fəaliyyətdən daha çox qarşılıqlı münasibətlərə vaxt ayırın. Əgər deyilən istiqamətdə boşluq varsa, tələsin. Səbəblər işlərgörün. Bu gün sənədləşdirmə və müqavilələrdə mümkün qədər diqqətli olun.

BUĞA - Diş və ya baş ağrılarına mübtəla olmamısınızsa, günün ümumi mənzərəsi sizi qane edəcək. Məhəbbət amilinə isə yalnız söz kimi yanaşmayın. Uzaq olmayan ünvanlara qonaq getmək olar.

ƏKİZLƏR - Ünsiyyətdə olduğunuz hər kəsin hörmətini qazanmağa çalışın. Kosmik durumun xeyrinizə tənzimlənməsi yarımçıq işlərin həllini sürətləndirməyi tələb edir. Dinə zidd addım atmayın.

XƏRÇƏNG - Müqəddəs dinimizin ənənələrinə hörmətlə yanaşın, hamıya mərhəmət göstərin, xüsusən də sıx təmasda olduğunuz insanlara. O ki qaldı maliyyə durumuna, bu bərədə narahat olmayacaqsınız.

ŞİR - İşgüzar sövdələşmələri başa çatdırmaq, yeni layihələri reallaşdırmaq üçün günün şanslarından istifadə edin. Amma hər bir söhbətdə qarşı tərəfi sonacan dinləyib sonra qərar verin.

QIZ - Ötən günlərin gərginliyi nahara qədər davam etsə də, təmkinli olmaqla bu müddəti itkisiz başa vura bilərsiniz. Təcrübəli insanların məsləhətlərinə qulaq asın. Darıxdığınız adamlarla mütləq əlaqə saxlayın.

TƏRƏZİ - Daxili səsizin qətiyyətli olmağı tələb edirsə, yalnız irəli atılın. Əmin olun ki, şanslar özü gəlib sizi tapacaq. Yaşlı doğmalarınızın fikirlərinə də hörmətlə yanaşın ki, mövqələriniz sarsılmasın.

ƏQRƏB - Təxminən saat 13-ə qədər praktiki cəhətdən hər hansı yenilik gözənilməyə də, sonrakı müddətdə vəziyyətin tam fərqli olacağına inana bilərsiniz. Ürəyinizdəki şübhələri qovun ki, təklənməyəsiz.

OXATAN - Həmkarlarınızla davranışları məcrasından çıxarmasınız, gün ərzində hansısa qanqaraçılıqla üz ləşməyəcəksiniz. Pulla bağlı narahatçılığınız da qismən səngiyəcək.

OĞLAQ - Qızgın iş günü olsa da, fəaliyyətə ara verib tamamilə fərqli zəmində iş aparmalısınız. Məhəbbət və qohumluq əlaqələrinə də vaxt ayırın. Gün ərzində maraqlı tanışlıqlar da gözənilir.

SUTÖKƏN - Daxili stresslərinizin çoxalması ətrafda olan hər şeyə narazılığınızı artırır. Amma bunun yaxşı sonu olmadığı üçün bir qədər genişürəkli olun. Ümidinizi insanlara deyil, Allaha bağlayın.

BALIQLAR - Ulduzlar ötən günlərdə hamıdan çox yorulduğunuzunu bəyan edir. Ona görə də bu günü istirahətə həsr etməyə çalışın. Əyləncə və qonaqlıqlara vaxt ayırın ki, yorğunluğunuz getsin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Min avro luq pendir

Serbiyanın Zaslavica Milli Parkında saxlanılan eşşəklər hər kəsin diqqət mərkəzindədir. Parkda saxlanılan 140 ədəd eşşəyin südündən hazırlanan pendir almaq üçün bir çoxları öləndən gələni edir. 25 litr süddən 1 kilo pendir çıxır və həmin pendirin kilosu 1000 avroya satılır. Eşşək südünün bir litri isə 39 avroya satılır.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ